

§3

**Kvalitetsrapport -
Livsmiljö, demokrati och
öppenhet läsåret 2020-
2021**

21BUN360

Kvalitetsrapport

Livsmiljö, demokrati och öppenhet Läsåret 2020-2021

2021-12-07

Innehållsförteckning

	1
INLEDNING	3
FÖRSKOLAN	4
Inflytande och samråd	4
Barnens förmåga att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande	6
Förskolornas arbete med att förebygga diskriminering och kränkande behandling	6
En samhällsgemenskap med mångfald som grund	7
Strategi för hållbarhet i förskolan	7
Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, förskola	8
Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023	9
FÖRSKOLEKLASS	9
Måluppfyllelse	9
Inflytande och samråd	9
Etiska ställningstaganden	10
Ansvar och inflytande över skolmiljön samt respekt för och omsorg om miljön	10
Motverka diskriminering och kränkande behandling	10
Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund	11
Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, förskoleklass	11
Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023	12
GRUNDSKOLA	12
Måluppfyllelse	12
Inflytande och samråd	12
Etiska ställningstagande	13
Ansvar och inflytande över skolmiljön samt respekt för och omsorg om miljön	14
Motverka diskriminering och kränkande behandling	15
Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund	15
Strategi för hållbarhet i grundskolan	15
Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, grundskola	16
Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023	17
GRUNDSÄRSKOLAN	17
Inflytande och samråd	17
Etiska ställningstagande	18
Ansvar och inflytande över skolmiljön samt respekt för och omsorg om miljön	18
Motverka diskriminering och kränkande behandling	18
Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund	18

Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, grundsärskola	19
Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023	19
FRITIDSHEM	19
Måluppfyllelse	19
Inflytande och samråd	19
Etiska ställningstagande	20
Ansvar och inflytande över skolmiljön samt respekt för och omsorg om miljön	20
Motverka diskriminering och kränkande behandling	20
Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund	21
Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, fritidshem	21
Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023	21
GYMNASIESKOLAN	21
Uppskattad måluppfyllelse	21
Inflytande och samråd	23
Etiska ställningstaganden	25
Arbetsmiljö, närmiljö, miljö i ett vidare perspektiv	25
Diskriminering och kränkande behandling	27
Samhällsgemenskap med mångfald som grund	30
Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, gymnasieskolan	30
Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023	31
GYMNASIESÄRSKOLAN	31
Inflytande och samråd	32
Diskriminering och kränkande behandling	33
Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, gymnasiesärskolan	33
Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023	34
LEDNINGSGRUPPENS REKOMMENDATION	35

Inledning

Enligt skollagstiftningen ansvarar Piteå kommun som huvudman för att planera, följa upp och utveckla utbildningen, vilket också ska göras på enhetsnivå.¹ Den här rapporten skrivs i syfte att bidra till att ge goda förutsättningar för barnens och elevernas lärande. Den presenterar skolväsendets resultat och processer inom målområdet och gör en sammanfattande och framåtblickande analys av vilka behov som finns. Den bidrar därigenom till att huvudmannen kan fatta informerade beslut för att fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.²

Rapporten tar sin utgångspunkt i målen som Barn- och utbildningsnämnden har inom Piteås strategiska områden *Livsmiljö* samt *Demokrati och öppenhet*. För att skapa nulägesbedömningen analyseras tillgänglig statistik och avdelningschefernas rapporter om kvaliteten avseende *Normer och värden* samt *Ansvar och inflytande* i förskolor, skolor och fritidshem.

Kommunala mål	Livsmiljö	Demokrati och öppenhet
	<ul style="list-style-type: none"> • Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet • Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla • Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer • I Piteå utgör kulturen en drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling • Minska tobaks- och alkoholanvändandet bland medborgarna. Ingen ska använda narkotika eller dopingpreparat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pitebor i alla åldrar ska känna att det är meningsfullt att engagera sig och att de kan påverka kommunens utveckling • Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund • Service och bemötande utformas jämställt i alla kommunens verksamheter
Nationella mål	Normer och värden	Ansvar och inflytande
	<p>Att varje barn och varje elev med stigande ålder utvecklar...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar • Sin förmåga att göra etiska ställningstaganden • Sin vilja att handla med andra människors bästa för ögonen • Respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö 	<p>Att varje barn och varje elev med stigande ålder utvecklar...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och förskolans/skolans miljö • Sin förmåga att arbeta i demokratiska former och bidra till en fördjupad demokrati i arbetsliv och samhällsliv

Figur 1. Kommunala och nationella mål inom Livsmiljö, Demokrati och öppenhet

¹ 4 kap. 3-4 § skollagen (2010: 800)

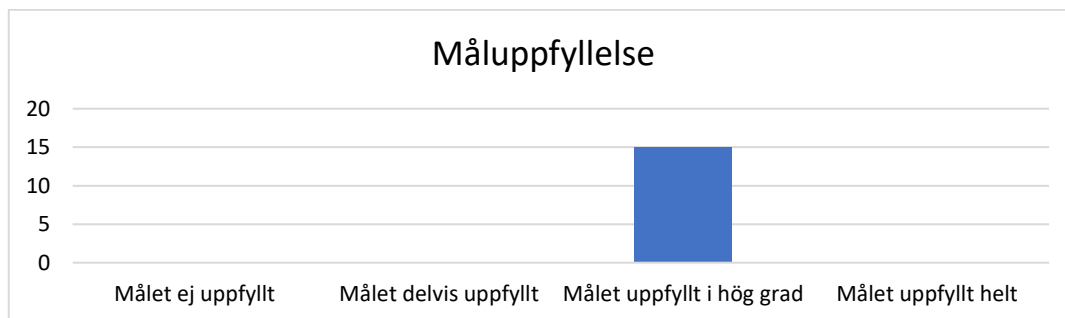
² 2 kap. 8b § skollagen (2018:608)

Förskolan

Inflytande och samråd

Samtliga rektorer inom förskolan anser att förskoleverksamheten uppfyllt målet kring inflytande och samråd enligt skollagen (2010:800) 4 kap. § 9, 12f, i hög grad.

Barnens inflytande

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och därmed få möjlighet att påverka sin situation som prioriterat mål för 2.3 Barns inflytande.”³

När det gäller barnens inflytande och möjlighet till samråd har respektive arbetslag på förskolorna i Piteå i sitt systematiska kvalitetsarbete (SKA) formulerat målkriterier kopplade till målet. Utifrån målkriterierna, aktuellt nuläge i barngruppen, valda metoder och nedslag har personalen under läsårets gång systematiskt arbetat för att nå en hög måluppfyllelse. Man har kontinuerligt dokumenterat tillfällen för att se om förväntad utveckling sker, reflekterat över framgångsfaktorer och utvecklingsområden samt organisation och förhållningssätt för att sedan välja hur man ska arbeta vidare.

Utbildningen utgår alltid från det barnen visar intresse för, med utgångspunkt i förskolans styrdokument. I läroplanen för förskolan betonas exempelvis att all form av utvärdering i förskolan ska utgå från barnperspektiv och att barns röster tydligt ska lyftas fram. Barnen ska också vara delaktiga i och ha inflytande över såväl dokumentation som utvärderingar.⁴

Pedagogerna arbetar frekvent med tecken som alternativ kompletterande kommunikation (TAKK) och bildstöd vilket möjliggör att alla barn kan komma till tals och uttrycka sin åsikt.

”Vi behöver bryta ner ordet demokrati till mindre bitar så att det blir lättare för barnen att kunna se och förstå. Då blir det lättare för oss att se om barnen förstår demokrati och vi kan lättare ge dem ett större inflytande.”⁵

³ Citat av en av kommunens rektorer

⁴ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskning/barns-inflytande-i-utvardering-och-dokumentation-i-forskolan>, hämtad 2021-01-04

⁵ Citat av en av kommunens rektorer

Det gäller i den dagliga verksamheten att omsätta så att barnen blir medvetna om vad och hur de kan påverka. Att föra medvetna dialoger där barnen får uttrycka sina tankar och idéer, lyssna på andra och lyssnas på, så deras röst blir en viktig faktor i det demokratiska uppdraget.

För att göra lässtunderna mer kognitivt utvecklande för barnen använder alla förskolor sig av boksamtal för att locka fram olika tankar och olika sätt att se på saken. Barnen får ta del av olika typer av litteratur och filmer som belyser allas lika värde, etiska dilemman och livsfrågor. Lärmiljöerna utformas utifrån deras nyfikenhet och intressen. Stor variation både ute och inomhus erbjuds barnen så de kan välja under hela dagens verksamhet. Verksamheten erbjuder även en stor variation på analoga och digitala verktyg för att förstå, utforska och erövra ny kunskap.

På vissa förskolor har man utgått från en metod man kallar *Varmprat*. Varmpratet vilar på medveten närvaro, att man ger sina ögon och öron och bekräftar den man har framför sig. Att man ger det sin uppmärksamhet och tid och inte själv tar allt talutrymme eller ständigt frågar ut, tolkar och värderar barnets svar. Varmpratandet bekräftar och stärker barnets motivation och drivkraft, men också relationen mellan barn och pedagog. Det förenar omsorgsaspekten med språk- och kunskapsutvecklingsuppdraget genom att fokusera på hur barn och pedagoger fungerar och utvecklas tillsammans i en lärande gemenskap.

Via pedagogiska dokumentationer där barnen själva är medkomponenter skapas möjligheten att få vara med och påverka vad som skrivs och vilka bilder som väljs. Barnens tankar och idéer kommer fram via samtal i mindre grupper, observationer som därifrån ligger till grund för pedagogernas planering och temaarbeten.

Vårdnadshavarnas inflytande

”Vårdnadshavarna lånar oss varje dag det finaste de har i sina liv och vi gör vad vi kan för att lyssna på både barn och förälder i alla situationer.”⁶

Genom detta förhållningssätt skapas förutsättningar till goda dialoger, där både barns och föräldrars åsikter får ta plats.

När det gäller föräldrainflytande och delaktighet så har detta år, på grund av coronapandemin, utmanat oss att tänka i nya former. Det har funnits mycket kreativa handlingar för att göra vårdnadshavarna delaktiga i den dagliga förskoleverksamheten utifrån pandemin; föräldramöten har erbjudits digitalt. Utvecklingssamtal har erbjudits vårdnadshavare via telefon, digitalt, i pappersform och i särskilda fall har man träffats.

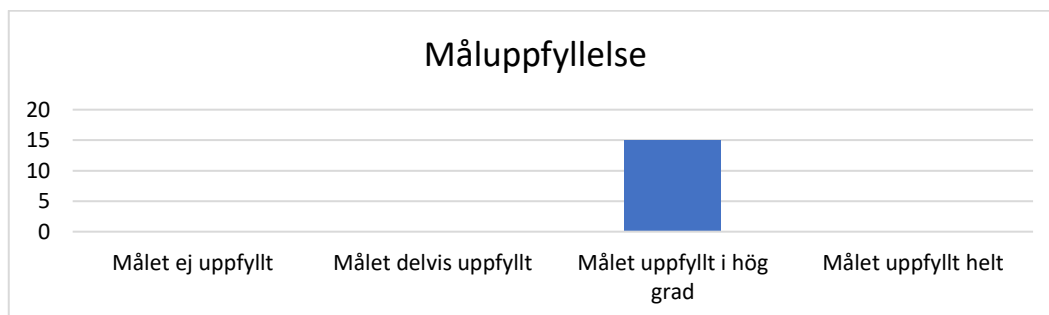
Många förskolor bloggar till vårdnadshavarna via kommunens digitala system Tempus om den undervisning som bedrivs. Vid de dagliga lämningarna/hämtningarna förs löpande dialog med vårdnadshavarna och under utvecklingssamtalen lyfter pedagogerna mer fördjupat hur man arbetar mot målen och det specifika barnet. Dessutom är dokumentationer över temaarbetets processer synliga på avdelningarna.

⁶ Citat av en av kommunens rektorer

Barnens förmåga att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande

Samtliga rektorer inom förskolan anser att målet kring barnens förmåga att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande, är uppnått i hög grad.

Värdegrundsarbetet genomsyrar utbildningen och det främjande och förebyggande arbetet för likabehandling finns alltid nära. Barnen ska vistas i ett klimat där det finns en öppenhet och nyfikenhet för vad de har att säga. De behöver bli tagna på allvar. De ska känna sig lyssnade på men också själva kunna lyssna till andra. Pedagogerna arbetar för att barnen ska ha lust och mod att agera och att de ska se sig själva som problemlösare med förmåga att påverka och ha en vilja att dela med sig.

”Vi har sett att några barn reagerar när de ser någon som inte blir rätt behandlad. Vi har vid några tillfällen sett att barnen tillrättaviserat oss pedagoger när de inte tycker att det blivit rättvist på grund av att vi inte uppfattat situationer rätt.”

Pedagogerna har tillit till barnens ansvarstagande i stigande ålder och får därigenom utmana sig själva att tro på att barnen kan klara av saker med stöttning. Där för vi många reflekterande samtal om hur vi t ex skapar miljöer som ger barnen möjlighet att vara ansvarstagande, hur förhåller vi oss till åldrarna på barnen, ger vi barnen möjlighet till att att klä sig själva, hämta de material de är nyfikna på, m.m.?

Pedagogerna har uppmärksammat att barn kan ha svårare idag att leka de sociala lekarna och förstå sociala sammanhang. För att ge alla barn den möjligheten har man påbörjat att bygga kunskap kring lekpyramiden och kartläggning så man ger förutsättningar för alla barn.

Förskolornas arbete med att förebygga diskriminering och kränkande behandling

Vid höststarten gör arbetslagen en kartläggning av barngruppens intressen, erfarenheter och behov. Varje arbetslag skriver sedan sin plan för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i sitt dokument för det systematiska kvalitetsarbetet. Läget i barngruppen följs kontinuerligt upp vid arbetslagsplaneringar samt vid stängningsdagar. Under 2020/21 har många arbetslag jobbat mer medvetet med grundverksamheten. Det är viktigt att ha en god dialog och relation med barnen och att man ständigt pratar om vikten av att vara goda medmänniskor. Exempelvis arbetar man med ”stopphanden” och att

⁷ Citat av en av kommunens rektorer

barnen får stöd i att säga ifrån om det är något de inte vill. Andra metoder är ”ritprat” för att exempelvis synliggöra hur någon annan känner sig. Pedagogerna pratar också om och arbetar med fördelen av att vi alla är olika – att vi har en mångfald – och hur vi kan lära oss av varandra. Förskolan arbetar medvetet med positiv förstärkning och strävar efter att använda lågaffektivt bemötande som metod.

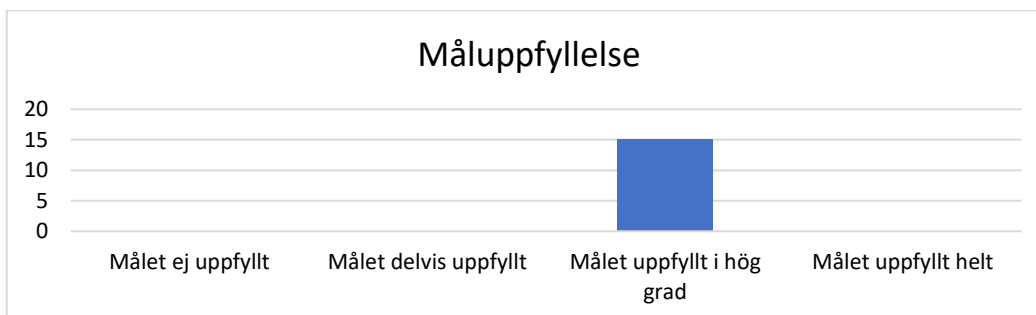
“Det kan innebära att vi uppmuntrar när barnen delat med sig och tar ansvar i rutinsituationer. Att uppmärksamma det barnen gör som är positivt stärker deras självkänsla och gynnar deras välmående samt utveckling och lärande⁸”

En samhällsgemenskap med mångfald som grund

Processen kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) med fokus på mångfald och flerspråkighet syftar till att alla i kollegiet utvecklar sin medvetenhet och kompetens om sin egen och den gemensamma undervisningen. Verksamheterna har variation av material och miljöer för att belysa mångfald; via musik, instrument, maträtter, kläder, lekar, traditioner, språk, sånger av olika slag.

Strategi för hållbarhet i förskolan

Samtliga rektorer inom förskolan anser att målet kring hållbar utveckling och att barnen deltar aktivt i samhället, är uppnått *i hög grad*.

Pedagogerna arbetar utifrån ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbarhetsperspektiv. Det innefattar hur man är mot varandra och sin miljö, hur man delar med sig, hur man är en bra kompis. Pedagogerna arbetar mycket kring läroplanens målområden inom Normer och värden. Samarbete, lyssnande, trygghet att vara den man är och respekt för varandra och för miljön. Barnen och pedagogerna gör många utflykter till skogen där pedagogerna på ett praktiskt sätt lär barnen att vara rädd om naturen och att alla har ett stort ansvar. I skogen plockar man skräp om man ser något och tar tillbaka och kastar i soporna eller källsorterar. Att källsortera handlar även om att bara ta den mat man vill äta upp. Om inte, blir matavfallet kompost som i sin tur blir till ny jord. Att vara rädd om leksaker, ta hänsyn till yngre och hjälpa varandra.

⁸ Citat av en av kommunens rektorer

”När vi befinner oss på våra promenader i närmiljön är barnen mycket uppmärksamma och medvetna om vad som inte ska finnas i naturen och de är rädda och omhändertagande om det djur vi ser.”⁹”

Arbetet med hållbar utveckling och Piteå 400 år har förutom eget lärande även bidragit till att barnen har uppmärksammat vårdnadshavarna på och förmedlat kunskapen till dem. Pedagoger kan se och höra barns samtal om kultur, miljö och natur, deras ökade kunskaper, förståelse och funderingar. Av resultaten kan de se vikten av att de har skapat en tillitsfull relation mellan förskolan och hemmen.

I och med Piteå 400 samt ”Grey of the day” har barnen, via pedagogernas planerade undervisning, fått nya insikter både om platser i vår stad och sitt närområde. Men också om hur det historiskt har sett ut att vara barn. Några förskolor har arbetat med bland annat: familjer- boendet- miljöer- förr och nutid, som involverade barnens familjer och deras olika kulturer. Barnen har också, via denna kommunala satsning, fått möjlighet att plantera träd och andra växter på sin gård för att på detta sätt värna om miljön samt sätta egna spår i ”sitt” Piteå.

Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, förskola

- *Arbetet med att bygga upp barnens erfarenhetsbank och kompetens gällande en mångfald av uttrycksformer kan utvecklas.*

Målet var att utveckla pedagogerna och kvaliteten i verksamheten för att kunna skapa en likvärdig utbildning för alla barn i förskolan. Kollegiala lärandeprocesser har genomförts genom litteraturläsning och uppgifter kopplat till den egna praktiken, reflektion och samtal i det egna arbetslaget. Något område har även försökt koppla undervisning och utbildning till ett forskningsbaserat perspektiv.

- *Lek- och lärandemiljöns utformning och innehåll kan utvecklas.*

Vad som varit framträdande under pandemiåret har varit uttrycks sätt i uterummet. Då har det handlat om skapande i snö och is. Även en del bildtekniker som tryck av olika slag samt bildcollage. Pedagogerna har utmanat barnen i detta skapande både genom att erbjuda individuella uppgifter men också att skapa och samarbeta i grupp.

- *Kompetensen hos pedagogerna behöver utvecklas kring flerspråkighet och hur man kan ge stöd till utlandsfödda barn.*

Några förskolor har börjat arbeta med Pen-Pal som underlättar för barn och pedagoger att samtala med varandra i och med olika språk. Något som har gett stor effekt till utlandsfödda barn är att pedagogerna arbetar frekvent med TAKK och bildstöd vilket möjliggör att alla barn kan komma till tals och uttrycka sin åsikt. Inom SKUA har mångkulturellt förhållningssätt varit en stor del i utbildningen. Därigenom har kompetensen hos pedagogerna blivit större. Angående flerspråkighet är en stor del av pedagogernas vardag att kommunicera med barn och vårdnadshavare som har annat modersmål. Det kan ibland

⁹ Citat av en av kommunens rektorer

vara utmanade men även stimulerande då pedagogerna får använda alla sina pedagogiska verktyg och uppfinningsrikedom.

Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023

Processarbetet kring de utvecklingsområden som beslutades i kvalitetsrapporten 19–20 fortsätter även under läsåret 2022/2023.

Förskoleklass

Måluppfyllelse

Uppgifterna om förskoleklassens måluppfyllelse bygger på den enkät som avdelningschef lämnat till rektorerna för självskattning av i vilken grad man arbetat med inflytande och samråd, i vilken grad eleverna getts förutsättningar att utveckla olika förmågor när det gäller mänskliga rättigheter, grundläggande demokratiska värderingar, ansvarstagande, respekt/omsorg, i vilken omfattning skolenheterna arbetat för att motverka diskriminering och kränkande särbehandling samt gett eleverna ett reellt inflytande över arbetsätt och arbetsformer. Enkäten är sammanställd i en 4-gradig självvärderingskala där *Inte uppfyllt* motsvarar (1) och *Helt uppfyllt* (4). När rektorerna gör en självskattning kring verksamheten och dess undervisning framkommer följande bild:

Resultatet av självskattningen i förskoleklassens är likvärdigt med förra årets rapport, dvs man skattar de flesta demokrati- och livmiljöfrågorna som *Uppfyllda i hög grad (3,0)*.

Inflytande och samråd

I kommentarerna till frågan om *Inflytande och samråd* framkommer att inga förskoleklasser genomfört samrådsforum pga. rådande Coronapandemi. Man har erbjudit digitala eller analoga utvecklingssamtal och någon har genomfört digitalt föräldramöte. Informationsbrev och mejl har varit de främsta kommunikations- och informationsvägarna

till vårdnadshavare under detta läsår. Bedömningen av *elevernas reella inflytande över undervisnings innehåll* har ökat från (2,7) till (3,0). Elevernas inflytande i förskoleklassen beskrivs av en rektor så här:

”Eleverna i förskoleklass har till viss del inflytande över utbildningen genom anpassade uppgifter efter intresse och förmåga. De har kunnat välja fördjupningar/extraarbete efter avslutade arbetsuppgifter, ex. om de vill läsa, rita, skriva eller jobba med något annat samt aktiviteter på elevens val. Om eleverna har spontana funderingar om specifika ämnen avviker vi från huvudplanering för att gemensamt besvara/diskutera det i klassen. Eleverna har genom klassråd kunnat ta initiativ till frågor som ska behandlas och informerats i frågor som rör dem. Elevernas intressen styr mycket av vår verksamhet. Leken, både styrd och fri lek, utgör en stor del av förskoleklassens verksamhet.”¹⁰

Etiska ställningstaganden

I det demokratiska värdegrundsarbetet lyfter personalen arbeten med olika dilemman där eleverna får ta ställning och diskutera olika lösningar. Många förskoleklasser beskriver ett aktivt arbete med att skapa en vi känsla, "laget före jaget". Vad gäller i vilken utsträckning man arbetat med *att eleverna ges förutsättning att utveckla sin förmåga att göra etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter* görs följande beskrivning från ett rektorsområde:

”I förskoleklass handlar mycket om att lära sig samarbeta och utifrån mognad ta ansvar för sitt handlande tillsammans med andra. Eleverna har med sig mycket kunskaper från förskolan som man fortsätter att utveckla vidare genom konkreta och situationsbundna aktiviteter.”¹¹

Ansvar och inflytande över skolmiljön samt respekt för och omsorg om miljön

Miljöarbetet är en del av vardagen i skolan och ett ständigt arbete med att få eleverna att förstå konsekvenserna av sitt handlande gentemot ting, miljö och människor. Man källsorterar, gör utflykter i närmiljön och samtalar med eleverna om vikten av att värna om miljön ur alla perspektiv. Eleverna har ansvarsområden över skolgården, leksaker, redskap och aktiviteter. Dessa strukturer medför att eleverna utvecklar och känner respekt och omsorg för närmiljön. Skräpplockardagar, rastbodas, miljöråd, Skola för hållbar utveckling (SFHU), barnkonventionen, ordningsregler och Hälsofrämjande skola är andra aktiviteter som omnämns i arbetet och omsorgen för miljön i ett vidare perspektiv.

Motverka diskriminering och kränkande behandling

Den samlade bedömningen i förskoleklassen är att man i högre grad arbetar med att motverka diskriminering och kränkande behandling än tidigare år. Resultatet har förbättrats från *uppfyllt (2,0) till uppfyllt i hög grad (3,2)*. I Skolenkäten 2020 skattar vårdnadshavarna

¹⁰ Citat av en av kommunens rektorer

¹¹ Citat av en av kommunens rektorer

förskoleklassens arbete för att förhindra kränkningar till 8,4 (riket 8,0), i en 0–10 gradig skala.¹²

Alla förskoleklasser i grundskolan beskriver ett väl utvecklat värdegrundsarbete för att främja jämlikhet och likvärdighet. Likabehandlingsplanerna är ett levande dokument och arbetet mot diskriminering och kränkningar är ständigt pågående och prioriteras ute i verksamheten. Man beskriver närvarande och vägledande pedagoger som aktivt och stärkande arbetar i barngruppen med bland annat samarbets- och gruppstärkande övningar. Ett dagligt kontinuerligt arbete kring hur eleverna är mot varandra, allas lika värde samt att man tillvara tar eleverna intressen och tankar. Skolan agerar snabbt när något händer och man involverar vårdnadshavarna. Ett rektorsområde har genomfört ett projekt, i samarbete med SPSM (specialpedagogiska skolmyndigheten).

”SPSM-projekt (flickor med Essence- problematik). Under lå 20/21 har alla grund- och förskolor i Öjebyn deltagit i ett gemensamt utvecklingsprojekt, tillika ett jämställdhetsarbete. Projektet har lett till ökade kunskaper om flickors signaler och att det många gånger skiljer sig från pojkars, samt vikten av att stödja de exekutiva funktionerna. [...] Projektet har lett till ett större normkritiskt förhållningssätt, vilket ökar vår möjlighet att föra utvecklingsarbeten framåt mot en skola för alla med mer likvärdiga förhållanden och motverka diskriminering och kränkande behandling.”¹³

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Förskoleklassens verksamhet präglas av ett förhållningssätt där allas lika värde och arbetet kring detta är grunden för verksamheten. Förskoleklasserna, liksom övriga verksamheter arbetar med bemötande, språkbruk, medmänsklighet, förståelse och acceptans för olikheter samt olika teman *ex. Allas lika värde*. Detta ger i framtiden, förhoppningsvis, sociala och öppna medborgare.

Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, förskoleklass

Följande sammanfattande utvärdering görs utifrån rektorernas redovisningar:

- *Utveckla forum för samråd; Tydliggöra skolans utbildningsuppdrag och innebörden av föräldrainflytande*

Eftersom vi det gångna året har levt i pandemi har utvecklandet av samråd och inflytande varit begränsat och genomförts på andra sätt än tidigare. Det har blivit fler digitala informationsmöten och ovanstående utvecklingsområde förutsätter till stor del att man kan träffas fysiskt.

- *Föräldrastödsutbildningar, skolans första uppdrag är utbildning för elever men idag får skolan ägna alltmer tid till att ge vårdnadshavare stöd i frågor som rör föräldraskapet.*

¹² Skolenkäten 2020 <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/>

¹³ Citat av en av kommunens rektorer

Projektet ”Socionom i skolan” har gett förskoleklassens personal och pedagoger stöttning i kontakten med vårdnadshavare där det funnits behov.

Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023

- Återuppta, utveckla samrådsforum och föräldramöten samt ta tillvara positiva erfarenheter av digitala möten.
- Få föräldrarna att bli aktiva, intresserade och bygga tillitsfulla relationer för barnets hela skolgång.
- Främja arbete med trygghet och trivsel i förskoleklass.

Grundskola

Måluppfyllelse

Även grundskolans måluppfyllelse bygger på den enkät som avdelningschef lämnat till rektorerna:

Inflytande och samråd

Avseende Inflytande och samråd har grundskolan i år skattat resultatet lägre (2,7) än 2019/2020 (3,0). Man hänvisar till uteblivna samrådsforum och föräldramöten och vissa skolor har inte heller genomfört elevråd. Information till vårdnadshavarna har genomförts med hjälp av digitala verktyg eller i pappersform. En rektor beskriver följande:

”Pandemin har gjort att möten som inskolningssamtal, utvecklingssamtal, samrådsforum och föräldramöten inte kunnat genomföras som brukligt. I vanliga fall är det arenor för dialog med vh. Men pedagogerna har varit

flexibla och kontakten med v.h. har skett digitalt (Teams, mejl) och via telefon, så även utvecklingssamtal.¹⁴

Någon rektor vars skola har varit aktuell för distansundervisning och/eller stängning med anledning av pandemin har under detta år haft mer kommunikation med vårdnadshavarna än tidigare år. En fortlöpande dialog och samråd utifrån situationen på skolenheten.

Bedömningen av *elevernas reella inflytande över undervisnings innehåll* har ökat från (2,8) till (3,0). Flera av rektorerna ansvariga för de yngre eleverna lyfter att eleverna i takt med stigande ålder och mognad får ta större ansvar och vara delaktiga i undervisningens utformning och innehåll. *Grej of the day* ges som exempel där elevernas intressen utformar undervisningen. Någon lyfter hur elevernas perspektiv lyfts in vid pedagogiska kartläggningar, på vilket sätt de kan utveckla sina färdigheter för att nå målen på bästa sätt.

”Eleverna ges möjlighet att påverka lektionernas innehåll, välja litteratur efter intresse och svårighetsgrad. Gällande redovisningsformer ger den moderna tekniken stora möjligheter att variera och välja bland redovisningsformer. Eleverna kan filma, prata in, skapa digitala presentationer, skriva eller helt enkelt muntligt redovisa sina arbeten. Vidare får eleverna själva leda lektioner i idrott vars innehåll de själva helt får bestämma över. Vidare får eleverna regelbundet utvärdera kvalitén på såväl undervisningen som sin egen arbetsinsats.¹⁵”

Etiska ställningstagande

Mänskliga rättigheter och barnkonventionen är utmärkande drag i undervisningen i grundskolorna. Man har arbetat med material såsom *Stopp min kropp*, *Livsviktig*, *Bamse och demokrati*, schemalagt värdegrundsarbete varje vecka samt förberedande och uppföljande samtal vid uppkomna situationer. När det uppkommer tillfällen där det är lämpligt att lyfta etiska frågeställningar gör man det. Med ledande frågor, exempel och genom att dela personliga erfarenheter med eleverna upplever skolorna att de når fram till dem på bästa sätt. Här följer några exempel på värdegrundsarbete:

”Skolans trygghetsteam jobbar i klasser på mellanstadiet med nätanvändande. Där ser vi behov av att utöka arbetet då det på nätet händer mycket som påverkar elevernas mående och lärande.¹⁶”

”Elever kan uttrycka sig och vet hur man är en bra medmänniska. Det märker man i samtal enskilt eller i grupp. Men i situationer ute på rast är det svårt att praktisera sina kunskaper när man är ett barn i affekt.¹⁷”

”Lärarnas förhållningssätt och bemötande förebildar, och i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling lyfts det främjande och förebyggande arbetet i syfte att skapa en trygg social skolmiljö för alla.

¹⁴ Citat av en av kommunens rektorer

¹⁵ Citat av en av kommunens rektorer

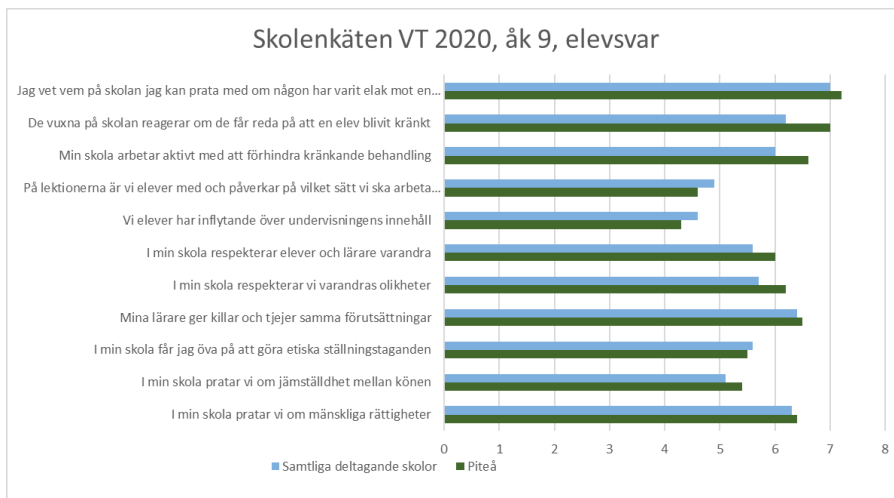
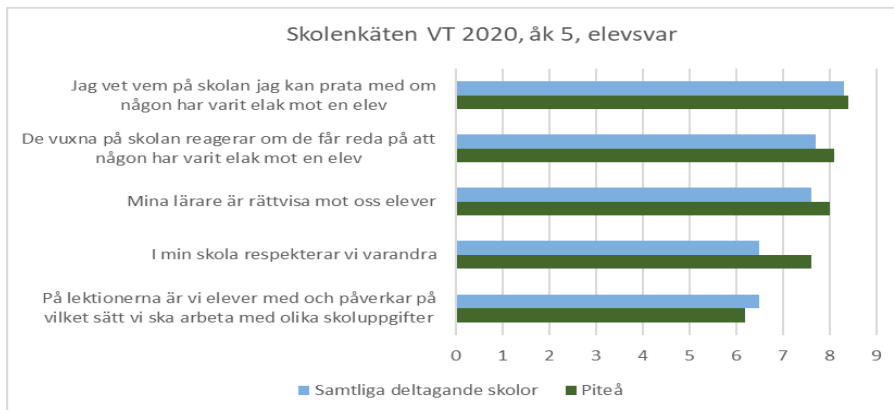
¹⁶ Citat av en av kommunens rektorer

¹⁷ Citat av en av kommunens rektorer

Värdegrundsarbetet är ett av skolans fokusområden och följs särskilt i SKA-arbetet kommande år.¹⁸”

Det som är glädjande är att skolornas arbete med respekt, hur de vuxna reagerar om någon blivit kränkt eller hur skolan aktivt arbetar för att förhindra kränkande särbehandling, skattas allra högst av eleverna och är de områden där Piteå ”sticker ut” positivt i förhållande till samtliga deltagande skolor i Skolenkäten 2020.

Ansvar och inflytande över skolmiljön samt respekt för och omsorg om miljön

Skolorna redovisar många insatser kring miljöarbete; Sopsortering inomhus, återvinning, vägning av matsvinn, skräpplockardag, gå och cykla till skolan, allemansrätten m.m. Att ha en fin inre och yttre skolmiljö för eleverna gör att de också värnar om skolmiljön.

”Vi har haft klassvisa temadagar där vi pratat om dessa saker men det är naturligtvis något som det arbetas med även andra dagar. Vi arbetar systematiskt med våra mål från Skola för hållbar utveckling. I år har vi bland annat arbetat med filmen Catwalk för att belysa olika funktionsvariationer.

¹⁸ Citat av en av kommunens rektorer

Tyvänn har alla aktiviteter där vi blandar elever från olika klasser varit inställda. Eftersom skolan är gammal och sliten finns det elever, framför allt på mellanstadiet, som tycker att det är ok att klottra. Detta är ett område som vi kommer att arbeta med under detta läsår. Både låg- och mellanstadiet har rastbod och det har gjort att stämningen på skolgården har blivit mycket trevligare och tryggare.¹⁹

Motverka diskriminering och kränkande behandling

I skolornas självvärdering skattar skolorna arbetet med att motverka diskriminering och kränkande behandling likvärdigt med året innan dvs, *uppfyllt i hög grad (3,0)*. Alla skolor beskriver ett ständigt pågående arbete med att främja jämlikhet, likvärdighet och arbeta mot mobbing.

”På skolan har vi en plan mot kränkande behandling som är ett levande dokument. En överenskommelse görs varje läsår med alla elever som undertecknas av lärare och elever. Dessa hänger uppe i alla klassrum. Vi är snabba på att fånga upp- och dokumentera kränkande behandling men än viktigare engagera oss i våra elever genom att vara närvarande. Tyvärr sker mycket av kränkningarna och diskrimineringen på nätet utanför skoltid vilket är svårt att fånga upp, detta gör värdegrundsarbetet synnerligen viktigt. På skolan har vi ett trygghetsteam som går in och reder i konflikter. Vi har också en socialpedagog som arbetar på övergripande gruppnivå, ibland tillsammans med kurator. På mentorstid har vi jobbat med bland annat nätet för att komma till bukt med kränkningarna över sociala medier, manligt och kvinnligt. Vi kommer under läsåret 21/22 arbeta vidare med temat sexuella trakasserier och porr.²⁰”

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Många skolor omnämner att detta sker inom ramen för värdegrundsarbetet i den ordinarie undervisningen. Skolorna lyfter också särskilda satsningar kring inkludering av nyanlända, litteratur som lyfter ämnet, arbete med mångfald som inkluderar alla diskrimineringsgrunder, undervisning om olika kulturer och religioner, arbetet med Piteå 400 år, samt att det är viktigt att alla får vara precis som de är. Man ser nyanlända som en tillgång i arbetet och en skola lyfter följande:

”I de fall vi haft förmånen att ha integrerade nyanlända från Språklussen har våra elever varit toleranta och våra nyanlända har trivts hos oss och snabbt velat utöka sin tid på skolan och skynda på utslussningen. Ett gott tecken!²¹”

Strategi för hållbarhet i grundskolan

På samtliga kommunens skolor ska det finnas en medvetenhet om vikten av att minimera mängden avfall. I första hand bör detta ske genom att varje enhet har god kontroll på vad som köps eller tas in till verksamheten. Målet är att identifiera och minimera onödiga inköp.

¹⁹ Citat av en av kommunens rektorer

²⁰ Citat av en av kommunens rektorer

²¹ Citat av en av kommunens rektorer

Det material som köps in bör, där det är möjligt, ha en lång livslängd och låg klimatpåverkan.

Det avfall som uppstår i verksamheten ska sorteras i ändamålsenliga kärl. Ambitionen är att inte bara att källsortera det avfall som uppstår utan även att kontinuerligt minska mängden avfall.²²

Samtliga skolenheter inom för- grund och gymnasieskola innehar Skolverkets utmärkelse ”Skola för hållbar utveckling”. Enheterna sätter vart tredje år upp nya målsättningar för vad man vill åstadkomma när det gäller ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Arbetet drivs av respektive enhet och syftar till att både öka kunskapen om miljö och klimat och hur vi kan leva på ett mer hållbart sätt.²³

Barn och ungdomar med funktionsvariationer ska ha god tillgänglighet i våra nybyggda lokaler. Det innebär att man ska kunna röra sig fritt med rullstol eller rollator på avdelningen eller i skolan. Lokalerna ska dessutom vara färgkodade så att även synsvaga barn och medarbetare ska kunna orientera sig. Även utemiljön ska vara anpassad efter barn med funktionsvariationer. Det ska finnas hårdgjorda ytor som gör det möjligt för alla att nå och använda den lekutrustning som finns. Lekutrustning där ett fall skulle kunna medföra att barn skadas måste ha ett fallområde med speciell sand och inom dessa områden går det inte att ta sig fram med rullstol eller rollator. I de fallen blir då nödvändigt att en vuxen hjälper till för att dessa barn ska kunna nå lekutrustningen.²⁴

I och med att barnkonventionen har blivit lag så har utbildningsförvaltningen valt att ha ”barnets bästa” som övergripande princip under vilket även övriga artiklar i barnkonventionen ryms. I beslut där olika intressen ska vägas mot varandra ska principen om barnets bästa vara vägledande.

Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, grundskola

Följande sammanfattande utvärdering görs utifrån rektoreernas redovisning:

- *Göra eleverna mera delaktiga och få ett reellt inflytande över arbetssätt och arbetsformer.*

Några skolor kan beskriva enkäter och utvärdering av undervisningen som en del för att sedan kunna öka elevernas delaktighet och inflytande.

- *Mångfald och jämställdhet; bl a genom tjejgrupp på en högstadieskola för att stärka flickors identitet och resonera kring mångfald och inkludering.*

Har ej genomförts.

- *Gemensam fortbildning för skolornas trygghetsteam i förebyggande arbete för en Hälsofrämjande skola.*

²² Strategi för hållbarhet 2020-2022, Utbildningsförvaltningen, 2020-04-28, sid. 4

²³ Ibid., sid. 4

²⁴ Ibid., sid. 6

Har ej heller kunnat genomföras pga Pandemin men kommer att påbörjas under 2022.

- Fler socionomer i skolan.

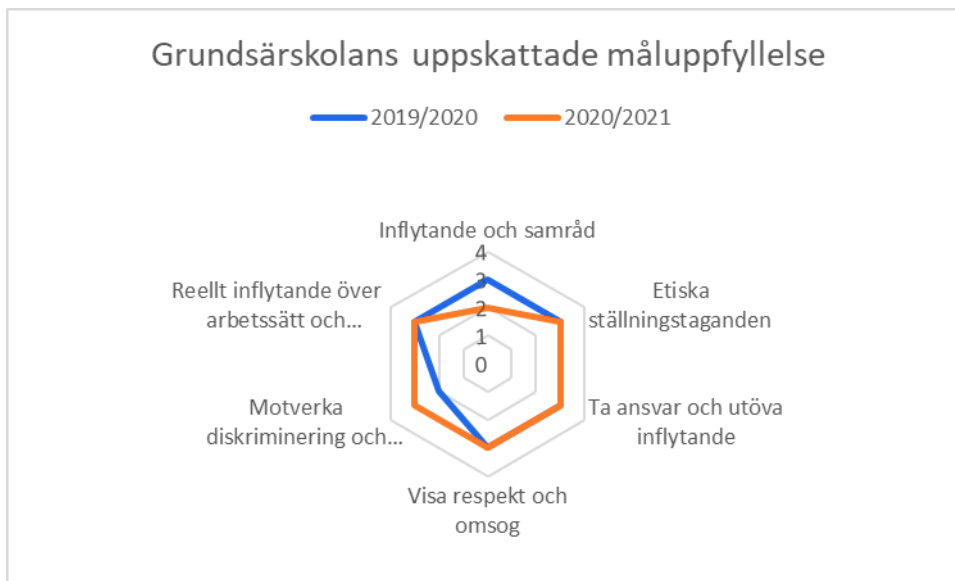
Genomfört

Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023

- Tryggare och roligare raster för låg- och mellanstadiet.
- Arbeta med ökad elevdelaktighet, mångfaldsfrågor och känsla av sammanhang.
- Föräldramöten med dialog och diskussionsforum kring värdegrundsfrågor.
- Främjande arbete med eleverna för att skapa en känsla för och omsorg om skolmiljön.

Grundsärskolan

Rönnskolan i Piteå bedriver, utöver grundsärskola (inkl. inriktningen träningsskola) även förskoleklass och fritidshem för elever inom grundsärskolan. Nedanstående självskattning är ett sammanlagt snitt för alla tre verksamheterna på Rönnskolan.

Inflytande och samråd

Detta läsår har sarskolan, på grund av pandemin, inte uppfyllt målet i hög grad.

Skolans arbete med inflytande i varje klass har fortsatt och är uppfyllt i hög grad, men man har inte haft elevråd, samrådsforum eller föräldramöten. Skolan arbetar tematiskt och synliggör målen, konkretiserar dem och utvärderar tillsammans och över klassgränserna. Man utgår från elevernas frågor och intressen i teman. Eleverna har i vardagen möjlighet att göra enkla val och påverka sin dag. Eleverna får göra val med majoritetsbeslut, klassråd

och elevråd (när det inte är pandemi). På klassrådet får man möjlighet att uttrycka sina åsikter, komma överens om förhållningsregler, välja och rösta.

Etiska ställningstagande

Grundsärskolan arbetar i vardagen med att utveckla den sociala förmågan, varje elev deltar dagligen i en gruppkonstellation där de får perspektiv på sig själv i relation till andra människor för att utveckla förmågan till samspel. Man har arbetat med gemensamma teman om barnkonventionen, FN, Rocka sockorna, Alla hjärtans dag etc. Där har eleverna fått ökad förståelse för sitt och andras värde.

Ansvar och inflytande över skolmiljön samt respekt för och omsorg om miljön

I utformandet av olika lärmiljöer tar skolan hänsyn till elevernas behov, förmågor och framför allt deras intressen vilket rimmar väl med Boverkets rekommendationer:

”Den fysiska miljön i förskolor och skolor utgör arenan där den pedagogiska verksamheten och det psykosociala samspelet äger rum. Beroende på hur denna arena utformas och organiseras, liksom hur specialiserad, varierad eller anpassningsbar den är, har verksamheten olika förutsättningar att uppfylla läroplaner och möta individuella behov. En omsorgsfull gestaltning av förskole- eller skolbyggnaden och utemiljön utgår från varsamhetens behov och stödjer lärande och välbefinnande. Den utgår också från platsen och tar hänsyn till befintliga natur- och kulturvärden.²⁵”

Lärmiljön kan handla om sociala-, kulturella- och fysiska arenor. Eleverna vet till exempel att man ska vara rädd om skolans saker men många har inte förmåga att fullt ut ta ansvar, men förmågorna utvecklas med stöd av vuxna. Man arbetar konkret med tex sopsortering och skräpplockardagar.

Motverka diskriminering och kränkande behandling

Skoldagen består av ett ständigt värdegrundsarbete med eleverna på deras nivå. Särskolans elever behöver praktiska förebilder och konkret stöd i hur man ska behandla varandra. Det är viktigt att varje dag arbeta med att ta hänsyn till, att alla blir sedda, känner en samhörighet och att man inte får kränka någon. Skolan har närvarande engagerade vuxna som kan stödja, vägleda och förebygga konflikter. Lågaaffektivt och lösningsinriktat arbetssätt, positiv förstärkning av önskvärdt beteende och en tydlig struktur.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Skolan arbetar dagligen med detta i undervisningen genom värdegrundsarbete och i situationer som uppstår där det finns tillfälle att prata om mångfald. Skolan arbetar också med läromedel och böcker som lyfter allas olikheter och allas lika värde.

²⁵ Byggnaden och utemiljön gestaltas som en helhet - Boverket, hämtad 2021-12-07

Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, grundskolor

- *Skapa lärmiljöer som ger utrymme till samarbete på det sätt som eleverna har behov av; både i gruppsammanhang men även utifrån enskilda elevers specifika behov.*

Vi har lagt stort fokus på att forma miljön så att eleverna känner sig trygga och kan uttrycka hur de känner sig. Det har gett stora framgångsrika resultat. Vi har haft gemensamma teman och tränat samspel. Tagit del av och redovisat för varandra vad alla gör.

- *Ge eleverna ansvar att planera och genomföra aktiviteter och dokumentera mer genom foto/film för att sedan kunna utvärdera med eleverna.*

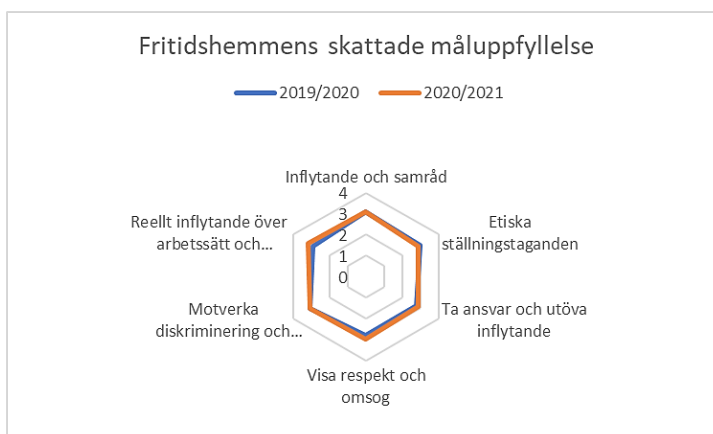
I alla klasser har vi arbetat med elevdelaktighet. Vi har genom utvecklingsarbetet "tillit, läsning och demokrati" arbetat med olika dokumentationsformer. Vi har gjort en tvätta händerna film samt en film om stödtecken i samband med teckenspråkens dag som når ut till alla Piteås förskolor och skolor.

Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023

- Återuppta samråd med vårdnadshavarna.
- Ytterligare utveckla värdegrundsarbetet.
- Om möjligt öka tillgängligheten för rullstolsbundna elever.

Fritidshem

Måluppfyllelse

Inflytande och samråd

När det gäller inflytande och samråd bedömer rektorerna att man når målet lika som 2020 dvs, i hög grad (3,1). På grund av pandemin har inga föräldramöten, stormöten eller verkstäder genomförts på de allra flesta fritidshem. Däremot har man genomfört mindre

”fritidsråd”, använt sig av förslagslådor, rundabordssamtal, valtavlor eller liknande. Rektorererna bedömer att elevernas reella inflytande över arbetssätt och arbetsformer har ökat från (2,9) till (3,2). Ett fritidshem skriver följande:

”Valtavlan är ett stående inslag i vår verksamhet där eleverna får välja vad de ska göra, t.ex. bygga, skapande, rita, sällskapsspel. Valtavlan bidrar till att eleverna får välja mellan aktiviteter som ger dem möjlighet till vila och rekreation. En del elever vilar i en fysisk aktivitet medan andra vilar i lugna aktiviteter som läsning eller rita. Vi erbjuder eleverna planerade dagar där de får välja mellan olika planerade aktiviteter. Önsketråd där eleverna får skriva önskelöv med önskemål. Önskepostlådan där eleverna får skriva ner förslag och lägga i postlådan. Veckoblogg för information och dokumentation.”²⁶”

Etiska ställningstagande

Rektorererna lyfter den vardagliga dialogen och spontana samtal som det främsta verktyget för att eleverna ska ges möjlighet till att uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter.

Ansvar och inflytande över skolmiljön samt respekt för och omsorg om miljön

Rektorererna bedömer att huruvida eleverna ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att ta ansvar och utöva inflytande över den sociala, kulturella och fysiska miljön samt att visa respekt och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv, har ökat från (2,8) till (3,0) uppfyllt i hög grad. Variationer mellan olika rektorsområden är tydliga. Vissa skolenheter lyfter att eleverna utövar inflytande och är duktiga på att ta ansvar över skolmiljön och andra lyfter det som ett utvecklingsområde. Framför allt att de upplever eleverna som relativt nonchalanta när det gäller ansvar för den gemensamma skolmiljön.

Motverka diskriminering och kränkande behandling

Fritidshemmen beskriver ett mycket väl utvecklat arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling. Värdegrundsarbetet genomsyrar hela skoldagen och hela skolan måste vara engagerad för att arbetet ska bli framgångsrikt. Några nyckelförutsättningar såsom gemensamt förhållningssätt, attityder, normer, värderingar och delaktighet är viktiga och bidragande orsaker till ett gott skolklimat. Tydliga regler, nolltolerans, se till att alla har en kompis, kompismassage, värdegrundssamtal med teater, intervjuer och observationer lyfts som exempel i arbetet. En satsning på aktiv utemiljö har minskat antalet kränkningar. Eleverna upplevs ha haft varierade och meningsfulla vistelser ute. Många fritidshem går igenom diskrimineringsgrunderna med eleverna och har dagliga samtal kring värdegrund. Bland annat har eleverna på ett fritids gjort filmer om mänskliga rättigheter. Värdegrundsdilemmafrågor/ 4-hörövningar på samlingarna där de äldre drar med de yngre i sina tankegångar är ett annat exempel. Genom att planera

²⁶ Citat av en av kommunens rektorer

samarbetsövningar har man kunnat se vilka elever som är duktiga på samarbete och vilka som behöver mer stöttning.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Alla likas värde och demokrati står högt på agendan. Man får vara som man vill och komma som man är. Att vara olika är en styrka. Ett rektorsområde beskriver följande:

”Vi har en rik variation på språk och kultur. Vi arbetar aktivt för en gemensam värdegrund och pedagogerna arbetar för att vara goda förebilder i en flexibel organisation. Allas lika värde genomsyrar verksamheten. Vi har bland annat haft temadagar och arbetat med barnkonventionen.²⁷”

Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, fritidshem

- *En utmaning är att locka elever till andra aktiviteter än digitala.*

Att locka eleverna till andra aktiviteter har fungerat väl och framför allt detta år när uteaktiviteter prioriterats utifrån covid-19.

- *Samverkan mellan olika fritidshemsavdelningar som i sin tur ger möjlighet att dela gruppen i mindre vid olika aktiviteter.*

Samverkan mellan avdelningarna har genomförts och varit ett måste utifrån elev- och personalfrånvaron.

- *Utveckla mångfaldsarbetet.*

Till viss del genomfört, bland annat genom att synliggöra alla elevers olika behov och att man kan göra olika men det är ändå lika utifrån att det är just den elevens behov som styr.

Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023

- Ytterligare utveckla inflytandet över aktiviteter och verkstäder.
- Tydliggöra fritidshemmets undervisning, fortbildning i vissa områden.
- Aktiva raster och pedagoger/elever ansvariga för skolgården.

Gymnasieskolan

Uppskattad måluppfyllelse

Generellt kan man säga att de allra flesta läroplansområden på gymnasiet har bedömts med *målet är uppfyllt i hög grad*. Bedömningarna ska ses som just bedömningar som syftar till att synliggöra styrkor och tillkortakommanden och har inte någon ansats att vara vetenskapliga eller hundra procentigt korrekta. Bedömningarna kompletteras med rektors

²⁷ Citat av en av kommunens rektorer

och skolenhetens analys samt data från Skolinspektionens nationella uppföljningar och Strömbäckaskolans egen elevenkät från 2020 som riktar sig till alla elever. Dessa data har sedan sammanställts till en övergripande helhet. I de nationella underlagen ingår både Strömbäcka och Grans.

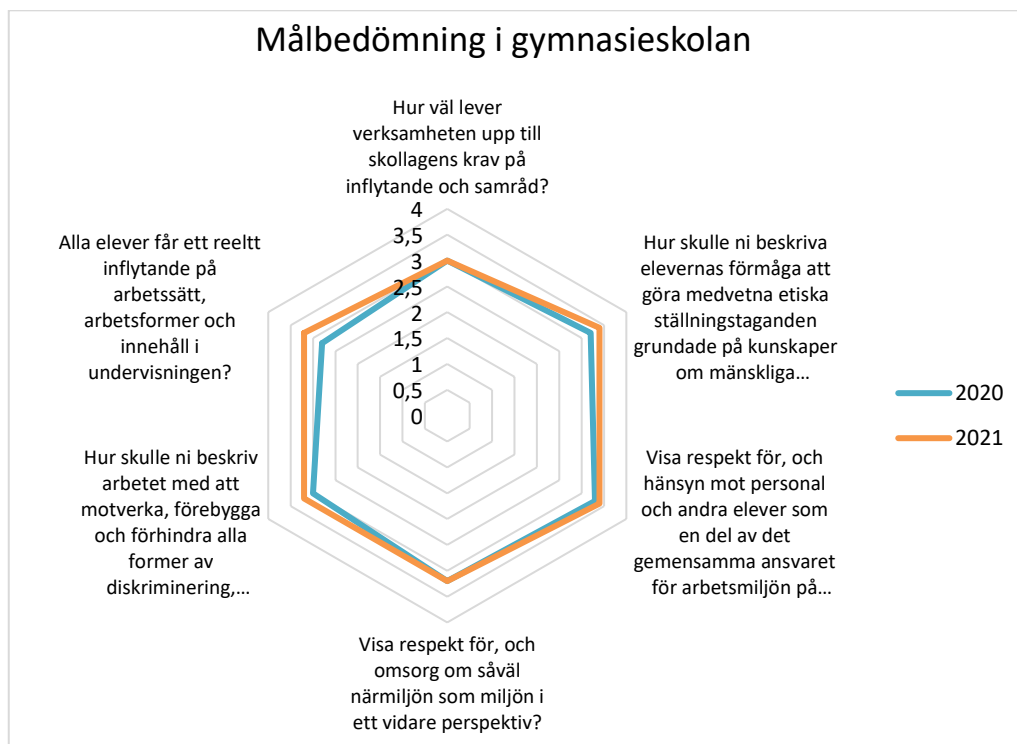
Målvärden

Målet helt uppfyllt = 4

Målet uppfyllt i hög grad = 3

Målet delvis uppfyllt = 2

Målet ej uppfyllt = 1

I en jämförelse mellan årets uppföljning och förra året, kan man se att resultaten är något bättre på tre områden och oförändrade på tre. Ett högre resultat märks framförallt på frågan som handlar om elevers inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. En fråga man kan ställa sig är om pandemin har tvingat lärarna till nytänkande och att eleverna därmed har beretts möjlighet till ökat inflytande eller om det har med en mer frikostig bedömning att göra. Men det finns en diskrepans mellan elevernas svar och personalens. Det kan förstås ha att göra med hur man tolkar frågan och vilka förväntningar som kan väckas hos eleverna utifrån frågans formulering. När det gäller rektorernas bedömning kan man på frågorna som handlar om inflytande se att bedömningarna varierar från *Målet delvis uppfyllt* till *Målet helt uppfyllt*. Den lägre bedömningen handlar mycket om att pandemin har försvårat möjligheterna till inflytande på flera plan.

Inflytande och samråd

Målet bedöms av rektorerna som uppfyllt i hög grad även om svaren varierar som beskrivs i stycket ovan. Elevråd finns på samtliga skolenheter och rektor medverkar vid dessa möten. I Strömbackaskolans egen elevenkät finns en fråga om elevrådets arbete är viktigt. Ja, svarar 39 % av eleverna, ibland svarar 47 % och nej svarar 14 %.

Samtliga klasser har en mentorstid som används för att jobba med specifika frågor, t ex värdegrund och nätetik men är också ett forum där elever ges möjlighet att föra fram och diskutera sin utbildning med både lärare och klasskamrater. Samtliga program har elevskyddsombud som får genomgå en utbildning varje läsår. Pandemin satte dock stopp för utbildning under förra läsåret. Utvecklingssamtal är ett annat sätt att praktisera inflytande och samråd och är något som skollagen kräver ska genomföras. På Strömbacka ser det lite olika ut hur dessa samtal genomförs. På några skolenheter är det läraren som håller i utvecklingssamtalen. På en del skolenheter är det eleverna som håller i utvecklingssamtalen och ansvarar då själva under organiserade former för att föra dialog med lärarna om sitt lärande, kunskapsläge, utveckling och behov, samt att dokumentera detta. Omdömen växer på så sätt fram i dialog och är av formativ karaktär med framåtsyftande fokus. Utöver detta, är det naturligtvis viktigt att det finns en kultur som öppnar upp för dialog och samtal, där relationen mellan lärare och elev är så trygg att man kan lyfta upp frågor och problem som är viktiga att diskutera. Lärarna har också fortlöpande samtal med eleverna när det gäller kunskapskraven i olika kurser.

Pandemin har naturligtvis begränsat möjligheterna till fysiska möten. Det digitala sättet att kommunicera i större grupper främjar inte dialog, vilket innebär att kommunikationen riskerar att bli enkelriktad och av informationskaraktär. Många utvecklingssamtal har också fått genomföras digitalt. I samband med skolstarten i åk 1 bjuds samtliga vårdnadshavare in till ett föräldramöte. Höstens fysiska föräldramöten kunde dock inte genomföras på grund av pandemin. I normala fall är ju detta ett bra tillfälle för inflytande och samråd när det gäller vårdnadshavare.

Det positiva som pandemin har fört med sig är ett lärande kring digitaliseringens möjligheter men också kring dess begränsningar. Ett citat från en av rektorerna får åskådliggöra året som gått och det blir också en sorts historisk beskrivning av det extrema läge vi befunnit oss i under pandemin:

”Målet anses vara helt uppfyllt även om detta inte är en helt rättvis fråga att ställa när gymnasieskolan pandemiåret 2020-2021 haft såväl distans som närstudier. Det har under läsåret varit svårt att arbeta med elevinflytande, eftersom utbildningen bytt skepnad flera gånger. Vi har tvingats ställa om och undervisa på distans och mötas via digitala plattformar. Föra att hålla avstånd har vi också arbetat i mindre grupper i verkstaden för att sedan igen ställa om till närstudier. Lärarna har varit oerhört flexibla och rektor och personal har följt upp, stöttat, hjälpt, bjudit in till dialog och elevinflytande. Lärarna har genomfört delmoment samtidigt som de följt schemat på distans. Lärarna har fått utforma nya typer av arbetsuppgifter som matchar det aktuella kunskapsområdet. I ett extremläge är det upp till personalen att säkerställa att

verksamheten följer våra styrdokument, att eleverna får kunskaper med sig och att de bedömningar som görs är rättssäkra. Elevinflytandet har i år delvis minskat till följd av detta, men är fortsatt levande.²⁸”

När det gäller målet *Inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll* bedöms det av rektorerna som uppfyllt i hög grad eller helt uppfyllt (3,2) vilket är en förbättring i förhållande till fjolårets bedömning som låg på (2,8). När det gäller elevernas inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll så är uppfattningarna delvis olika i rapporteringen från skolenheterna. Som framkom i citatet ovan så var bedömningen att elevernas möjlighet till inflytande begränsats på grund av pandemin eftersom lärarna fått ställa om sin undervisning och fokus legat på att leva upp till styrdokumentens krav. I motsatt riktning finns upplevelsen att det reella inflytandet på lektionerna har förändrats med distansstudierna och att lärarna tvingats att lyssna mer på elevernas behov samt vilka praktiska möjligheter som den digitala tekniken medger och hur lektioner kan byggas upp utifrån den.

I Strömbäckskolans elevenkät svarade eleverna följande:

	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig
Får du vara med och påverka undervisningen vid planering, genomförande och utvärdering? (Arbetssätt och innehåll)	6,9%	43,5%	46,5%	3,1%

Elevernas inflytande varierar också mellan program och inriktningar. Att kunna diskutera sig fram till redovisningsformer, examinationsformer, arbetsformer, provdatum etc. är en självklarhet på alla program. På vissa högskoleförberedande, t ex Naturvetenskapliga programmet är tempot oerhört högt och det kan därför vara svårare för eleverna att ha inflytande över upplägget. På en del av de yrkesförberedande programmen t ex Fordonsprogrammet styrs utbildningen i hög utsträckning, inte bara av skolans styrdokument utan även av den reglering som finns i branschen - arbetsmiljölagsstiftning och förordningar där säkerhetsfrågor går i första hand, att det av den anledningen blir mer begränsat vilket inflytande eleverna kan få på sin undervisning. Men när det gäller just arbetssätt och arbetsformer har eleverna ändå möjlighet till ett stort inflytande.

Skolinspektionens elevenkät 2020 visar på resultaten gällande inflytande för Piteå kommun i följande diagram. Den blå pilen är Piteå.

²⁸ Citat av en av kommunens rektorer

Elevernas svar visar på att 70 % ställer sig positiva till påståendet ”På min skola är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter”. Det är en förbättring av resultatet sen 2018 och en målsättning kan vara att komma upp till grön nivå, den översta kvartilen. Snittet för deltagande skolor ligger på 64 %.

I Skolinspektionens elevenkät anger 50% av Piteås gymnasieelever i åk 2 positiva svar när det gäller inflytande över undervisningens innehåll, vilket är i paritet med riksgenomsnittet som ligger på 51 %.

Etiska ställningstaganden

I Skolinspektionens personalenkät uppger 95 % av lärarna att vi ”på den här skolan pratar om mänskliga rättigheter”. Värdet är strax över snittet för deltagande skolor som ligger på 92 %. För eleverna är siffran för samma fråga 75 % vilket är i paritet med deltagande skolors 74 %.

När det gäller om de fått öva sig på att göra etiska ställningstaganden svarar 45% av eleverna att det stämmer helt eller ganska bra i Skolinspektionens elevenkät, samma resultat som föregående enkät. Resultatet ligger något under snittet i riket som denna gång landar på 51 % för deltagande skolor. Hela 33 % av eleverna i Piteå kommun vet inte huruvida de fått öva på att göra etiska ställningstaganden eller inte. Det kan förstås spegla att elever kanske inte alltid i efterhand kan sätta ord på vad man varit med om. Statistik av det här slaget kan därför bli något missvisande.

Arbetsmiljö, närmiljö, miljö i ett vidare perspektiv

Rektorernas bedömning utifrån uppföljningen på skolenheterna är att målet är uppfyllt i hög grad eller helt uppfyllt.

”Genom samtal, gruppstärkande övningar, ett kontinuerligt arbete för en trygg skolmiljö samt skolarbeten med reflektion över sociala, mediala och miljömässiga aspekter. Genom att vi visar eleverna respekt, ser till att alla elever är inkluderade och tar tag i eventuella konflikter direkt. Undervisning och samtal om grundläggande demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, språkbruk, upphovsrätt, yttrandefrihet, hur vi ska

vara mot varandra samt vår egen roll i samhället gentemot varandra och hur vi kan välja vår egen inställning till olika skeenden runt om oss.²⁹”

När det gäller elevers arbetsmiljö så är studiero en viktig del. I Skolinspektionens enkät för 2020 kan man utläsa följande resultat:

Fråga	Medel Riket	Medel Piteå
Jag har studiero på lektionerna	6,2	6,3
På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet	5,3	5,6
Mina lärare ser till att det är studiero på lektionerna	6,4	6,6
Totalt index	6	6,2

När det gäller området studiero, så uppvisar gymnasieskolan i Piteå högre resultat på samtliga frågor kopplade till studiero i jämförelse med snittet av deltagande skolor i undersökningen.

När det gäller trygghet så ligger resultatet från Skolinspektionens enkät totalt sett något under rikssnittet. På frågan *Jag känner mig trygg i skolan* ligger värdet exakt på medelvärdet för rikets deltagande skolor. Men gymnasieskolan i Piteå ligger något under snittet på frågorna som rör om det finns elever som man är rädd för eller lärare man är rädd för. Detta är naturligtvis ett resultat att ta med sig och följa upp.

När det kommer till miljö i ett vidare perspektiv så redogjordes i förra kvalitetsrapporten om det rika och varierade hållbarhetsarbete som bedrivs vid Strömbacka inom alla skolenheter. Det som däremot har varit ett problem under det gångna året, trots att vi haft långa perioder av distansstudier är den nedskräpning som förekommer i skolan. Detta är något som vi arbetar med tillsammans med Fastighetsförvaltningens lokalvård. En fråga som ska prioriteras på samtliga skolenheter. Närmiljön är viktig. Det ska vara helt och rent och alla bär vi ett ansvar. Detta måste kommuniceras tydligt med eleverna. Att lära eleverna källsortera är viktigt, men en konsekvens är tyvärr att mer skräp hamnar på golv och i soffor när sopkärnen inte står lika tätt och nära som de gjorde tidigare.

Trasiga möbler och slitna lokaler bidrar också till att närmiljön förfulas och risken är att skadegörelse och nedskräpning ökar. Därför är det viktigt att vi har ekonomiska möjligheter att hålla våra lokaler och inventarier i gott skick. I dagsläget har vi inte de resurser i form av investeringsmedel som skulle behövas för att kunna göra detta på ett tillfredsställande sätt.

Enligt skollagen så ska det i varje skola finnas ordningsregler och eleverna ska medverka till framtagandet av dessa. Skolinspektionen följer upp elevernas uppfattning när det gäller ordningsreglernas efterlevnad. Ordningsreglerna har en koppling till området som berör arbetsmiljö och närmiljö. Resultatet från enkäten ser ut enligt följande:

²⁹ Citat av en av kommunens rektorer

Fråga	Medel Riket	Medel Piteå
I min skola följer eleverna de ordningsregler som finns	5,8	5,9
I min skola är vi elever med och bestämmer vilka ordningsregler vi ska ha	4,9	5,3
Mina lärare ser till att ordningsreglerna följs	7	7
Totalt index	5,9	6,1

När det gäller ordningsregler så finns en svårighet att upprätta dessa på ett för alla elever inkluderande sätt. Det behövs gemensamma ordningsregler för hela Strömbacka då elever undervisas över hela skolan och delvis av lärare som undervisar över skolenhetsgränserna. Det finns alltså en gemensam grund för Strömbacka som är enhetlig. Sen kommuniceras dessa och förankras i elevråden, där får eleverna tycka till och lägga till sådant de tycker fattas och som kanske är specifikt för deras skolenhet. Sen ska dessa ordningsregler förankras i klasserna, under ledning av mentor. Förmodligen är det här det kan bli ett glapp. Tittar man på elevernas svar, så är det rätt hög andel som anger att de inte vet. Däremot sticker inte gymnasieskolan i Piteå ut på något negativt sätt i jämförelse med medel i riket deltagande skolor.

Diskriminering och kränkande behandling

Arbetet med att motverka, förebygga och förhindra kränkande behandling börjar med människosyn och synen på normalitet hos våra elever och hos vår personal. Vi har inte haft några temadagar i området utan jobbar hela tiden med dessa stora frågor gällande värdegrund i den vardagliga undervisningen.

”Arbetet kring att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, innebär att Upptäcka, Utredda, Agera och Följa upp. Måluppfyllelsen är mycket hög eftersom samtlig personal är bra på att agera mot kränkningar. Det finns en nolltolerans i alla led. Att omgående lyfta händelser som kan upplevas kränkande mellan eleverna är självklart. Det skall inte tolereras. Där har hela kollegiet en samsyn.”³⁰”

Samtliga skolenheter har en plan mot diskriminering och kränkande behandling som upprättas varje år. Men det räcker förstås inte med det som står i planer. Utan det konkreta värdegrundsarbete som sker dagligen, efterlevnad av de rutiner som finns för att upptäcka, åtgärda, anmäla och följa upp kränkningar, kommunicera de rutiner som finns, blir planerna blott ord på ett papper.

I Strömbackaskolans egen elevenkät 2020 som genomförs med samtliga elever, finns frågor som rör trygghet och acceptans.

	Alltid	Ofta	Ibland	Aldrig
Trivs du i skolan?	51,6%	38,1%	8,3%	2%
Känner du dig respekterad för den du är?	58,2%	32,4%	8,4%	1%
Känner du dig trygg i skolan?	64,3 %	30%	4,6%	1%

³⁰ Citat av en av kommunens rektorer

De allra flesta elever trivs i skolan samt känner sig trygga och respekterade. Men vi får förstås aldrig nöja oss med att nästan alla elever upplever sin arbetsplats på det sättet. Vi måste ständigt försöka arbeta med att nå även de elever som inte upplever trygghet och respekt. I det här fallet utgör den gruppen en procent av eleverna, alltså ca 14 stycken. Läger vi till den grupp som känner sig respekterad och trygg ibland, så blir det förstås än fler elever. Det visar på vikten av att vårt värdegrundsarbete hela tiden måste vara levande och i fokus.

På frågan om det finns särskilda platser i skolan som känns mer otrygga så hamnar matsal och korridorer högst upp som de mest otrygga platserna. Dessa hamnar betydligt högre upp i listan över otrygga platser än t ex omklädningsrummen. Det kan förstås bero på den osäkerhet som en del elever kan uppleva när de befinner sig i sammanhang med andra elever som de inte känner. Men vi behöver tillsammans med måltidsservice se om det finns något vi kan göra för att stärka tryggheten där.

På frågan i vilka situationer eleverna känner sig otrygga, så är det överlägset största tillfället i mötet med andra elever, 62 %. Raster kommer som nummer två men även i mötet med viss personal på skolan svarar 12 % av eleverna att de känner otrygghet. Eleverna möter under sina skoldagar många olika typer av personal, så den frågan kanske vi får anledning att djupdyka i, i kommande enkäter. Men i och med att vi ligger något under snittet på frågan om det finns andra elever och lärare som man är rädd för, så är det en fråga vi behöver följa och jobba vidare med.

	Nej	Ja, enstaka gånger	Ja, under en längre period
Under de senaste 12 månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad, kränkt eller utfryst?	88,5%	9,3%	2,2%

De allra flesta, 83,7 % av de som anser sig ha blivit utsatta för mobbning, trakasserier, kränkningar eller utfrysning anger att det är i skolan som detta har skett. Näst vanligast är på Internet/mobilen med 28,6%. Detta visar också på skolans viktiga roll i att förebygga, uppmärksamma och bekämpa de kränkningar som förekommer. Det finns sannolikt mycket som är dolt under ytan och som inte kommer till skolans kännedom. Relationsbyggande och ett öppet samtalsklimat kring dessa frågor är centralt. Här måste både lärare, elevhälsa och ledning jobba sida vid sida för att nå framgång i arbetet.

Det sker ett gediget arbete för att ständigt förhindra och åtgärda diskriminering och kränkande behandling. Rektorerne blundar inte för att ta tag i problem som uppstår och de följer de rutiner som finns när det gäller att anmäla till nämnden ifall en elev upplever sig kränkt eller diskriminerad. Dock är det ju så att det som vi uppfattar som vuxna och personal i skolan inte alltid stämmer överens med hur eleverna uppfattar det.

I Skolinspektionens enkät ställs frågor till eleverna om hur de bedömer skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkningar.

Fråga	Medel Riket	Medel Piteå
Min skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling	7,1	6,9
De vuxna på skolan reagerar om de får reda på att en elev blivit kränkt	7,3	7,2
Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon varit elak mot en elev	7,5	7,4
Totalt index	7,3	7,2

I jämförelsen kan man se att gymnasieeleverna i Piteå ligger strax under riket när det kommer till hur de skattar skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkningar. Man kan i enkätresultaten också se att det finns brister i elevernas kännedom om hur skolan arbetar för att förhindra kränkningar, något som vi också uppmärksammade i fjolårets kvalitetsrapport. Att kommunicera detta med eleverna är ett arbete som kommer att fortsätta. Naturligtvis är detta en fråga där vi önskar att vi skulle vara bäst i klassen. Ett mål är förstås att förbättra dessa resultat på sikt så att alla elever kan känna sig trygga med att vi arbetar både förebyggande och åtgärdande. Förmodligen är det så att det förebyggande arbete som personalen gör, kanske inte alltid uppfattas av eleverna att det handlar om ett förebyggande arbete i syfte att förhindra kränkningar och diskriminering. Rektorer och lärare beskriver samtliga hur detta arbete bedrivs i och utanför klassrummen.

En rektor skriver t ex följande på frågan om vad i undervisningen som bidragit till resultat och bedömning av resultat:

”Mentorer arbetar aktivt med att bygga grupper i klasserna så att det skapas en sammanhållning. Mycket tid läggs vid uppstarten för att eleverna ska känna sig tryggare med varandra. Eleverna har bestämda platser i klassrummet och får aldrig välja själva vilka grupper de ska arbeta i under alla tre år. Mycket fokus läggs på en tydlig struktur samt att lärarna träffas regelbundet för att diskutera hur det fungerar i elevgrupperna. Sedan förra året har vi lagt mer fokus vid uppstart för att bygga trygga grupper. Vi har byggt om våra klasskonferenser till att istället handla om gruppdynamik och trygghet. Vi upplever att vi hela tiden blir bättre på att upptäcka och arbeta med dessa frågor.³¹”

Ett område som vi haft fokus på under det gångna året är Hedersrelaterad problematik. Personalen har fått viss utbildning men på grund av pandemin kunde inte hela utbildningen genomföras, utan endast en grundläggande del digitalt. Vi fortsätter denna utbildningsinsats under senare delen av denna termin.

Att främja trygghet och respekt och att jobba förebyggande för att förhindra diskriminering och kränkande behandling, får också återverkningar på närvaron i skolan. Därför är det också viktigt att arbeta proaktivt med dessa frågor och att vara aktiv i arbetet med elevers närvaro.

”Främja närvaro! Även här fokuserar vi på att elever känner att de har kontroll på tillvaron, att de är bekräftade och mår bra. Det skapar högre

³¹ Citat av en av kommunens rektorer

närvaro. Fokus bör därför alltid vara en trygg och säker verksamhet för eleverna.³²”

Samhällsgemenskap med mångfald som grund

Vi har tidigare genomfört gemensamma elevprojekt med klasser från de nationella programmen och Introduktionsprogrammets Språkintröduktion i syfte att elever ska lära känna varandra, dela erfarenheter och glädje. Tyvärr har pandemin begränsat dessa möjligheter.

”Vi har under året haft olika projekt där både Barn- och fritid och Samhällsprogrammet genomfört olika aktiviteter med eleverna på IM. Det har varit mycket uppskattat från båda håll. Vi hoppas att pandemin ska släppa sitt grepp om samhället så att vi kan fortsätta bygga vidare på projekt och samarbeten där mångfald berikar vår vardag.³³”

Men mångfald handlar inte bara om integration och mångkulturalism. Det handlar också om att låta tusen blommor blomma, att få bli accepterad för den man är oavsett vem man är. Skolinspektionen har en fråga i sin enkät som handlar om hur olikheter accepteras. För Piteå kommun visar resultatet att vi ligger strax under rikssnittet för deltagande skolor med ett medelvärde på 6,9 att jämföra med rikets 7,0. *I min skola accepterar vi varandras olikheter* tyckte 80 % av eleverna stämde helt och hållet eller ganska bra. Tolv procent tyckte att det stämde ganska dåligt och tre procent inte alls.

Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, gymnasieskolan

- *Kompetensutveckla personalen i hedersrelaterad problematik*

Under fjolåret påverkades vårt arbete i skolan i hög utsträckning av pandemin. Utvecklingsambitionerna fick stå tillbaka då vi var tvingade att prioritera lärarnas arbetsmiljö och sätta fokus och tid på att genomföra utbildning på distans. Det var heller inte möjligt för oss att samla personal och elever på det sätt som vi normalt sett gör. Detta ledde till att vi fick skjuta fram delar av utbildningen i hedersrelaterad problematik. Grundutbildningen genomfördes via Länsstyrelsen med hjälp av distansteknik och resterande del av utbildningen är planerad att genomföras den 10:e december i år.

- *Utveckla vårt arbete med kommunikering av rutiner för kränkningar och diskriminering i syfte att trygga eleverna. Implementera plan mot diskriminering och kränkande behandling i samtliga klasser så att den blir känd för alla elever*

När det gäller kommunikation med eleverna kring rutiner för kränkning och diskriminering har frågan lyfts med elevråden. Men det räcker förstås inte att lyfta en fråga vid ett tillfälle utan det måste kommuniceras med elever varje år. Därför finns den med som en punkt i plan mot diskriminering och kränkande behandling och ska i och med det behandlas varje år inom ramen för mentors arbete.

³² Citat av en av kommunens rektorer

³³ Citat av en av kommunens rektorer

Fortsatt utbildning i Hedersrelaterad problematik, steg två. Fortsatt arbete med att kommunicera värdegrund, rutiner för kränkningar och diskriminering samt fortsatt arbete med att skapa en trygg skola, där acceptans för olikheter råder, en skola fri från diskriminering och kränkande behandling samt att följa upp om arbetet ger resultat. Ett arbete med måltidsservice pågår för att försöka skapa en tryggare miljö i matsalen. Eleverna ska involveras i detta arbete.

Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023

Strömbackaskolans gemensamma utvecklingsbehov samlar vi under rubriken "Hälsofrämjande skola". Under detta paraply kommer fokus under kommande år att ligga på:

- Främja närvaro
- Tillgänglig lärmiljö – Elevhälsan börjar i klassrummet

Detta arbete synkroniserar också med de prioriterade utvecklingsbehov som elevhälsan arbetar med. Att främja den psykiska hälsan.

Gymnasiesärskolan

Målvärden:

Målet helt uppfyllt = 4

Målet uppfyllt i hög grad = 3

Målet delvis uppfyllt = 2

Målet ej uppfyllt = 1

När det gäller måluppfyllelse för de aktuella målområdena så har rektor och lärare gjort bedömningen att hälften av måluppfyllelsen bedöms med ”*målet uppfyllt i hög grad*” medan resterande hälft bedöms som ”*målet helt uppfyllt*”. Detta är en förbättring av bedömt resultat i förhållande till förra årets uppföljning. Inga nationella underlag finns att göra jämförelser med.

Inflytande och samråd

Skollagen anger att förhållandet mellan elev hem och skola ska präglas av inflytande och samråd. Men eleven ska också beredas möjlighet att ha inflytande över arbetssätt, arbetsformer samt undervisningens innehåll i syfte att göra dem mer aktiva och delaktiga. Naturligtvis ska detta ske i samklang med kursplanerna och utifrån elevers mognad och förmåga.

Elevrepresentanter från gymnasiesärskolan medverkar tillsammans med elever från de nationella programmen i gymnasieskolan, Fordonsprogrammet och Industriprogrammet, vid de elevrådsmöten som genomförs återkommande under ledning av rektor. I elevrådet diskuteras aktuella frågor kring studier, trivsel och andra aktuella händelser samt ordningsregler och likabehandlingsplanen förankras via elevrådsrepresentanterna till samtliga elever vid skolenheten. Detta läsår har innehållet i elevrådsmötena handlat om civilkurage och trygghet vilka är de två huvudmålen för skolenhet Magne när det gäller handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling. Man har diskuterat vad civilkurage är samt pratat om exempel från kända personer som blivit kända för just civilkurage t ex. Raoul Wallenberg.

Man har också pratat om hur eleverna konkret kan stå upp för varandra i olika sammanhang och visa på civilkurage. När det gäller trygghet har man utgått från elevenkäter och diskuterat olika aspekter för trygghet och att det är viktigt att kunna känna sig trygg i skolan.

Verksamhetens genomsyras även av en aktiv dialog mellan elev, hem och skola för att samtliga ska känna sig delaktiga och ha inflytande. Diskussioner kring hur samhället fungerar och vad som förväntas av eleverna i vuxenlivet är också några av byggstenarna i verksamheten inför tiden efter gymnasiet.

I syfte att nå ökad delaktighet, inflytande och ökad självständighet från elevernas sida så är det på gymnasiesärskolan viktigt med individuella anpassningar för samtliga elever. Detta arbete är ständigt aktuellt för personalen och de har god förmåga att individanpassa undervisningen på hög nivå.

Elevernas ansvar och inflytande i sin lärmiljö utspelar sig på flera nivåer. Dels kontinuerligt i undervisningen i dialog med respektive undervisande lärare, dels under schemalagd mentorstid en gång i vecka. Under mentorstiden diskuteras studiesituationen för klassen men även värdegrundsfrågor såsom alla människors lika värde och civilkurage.

På Individuella programmet finns utmaningar när det gäller att jobba med elevinflytande och samråd. Personal beskriver att de går igenom kursplaner och grovplanering tillsammans med eleverna och att de dagligen jobbar med att eleverna ska få vara delaktiga och vara med och ta beslut i verksamheten. Det här kan vara svårt när eleverna saknar språk

och inte heller kan uttrycka egna önsknings. Viktigt att personalen är lyhörd för eleverna och kan tolka deras signaler. ”Vi vuxna måste bli bättre på att låta eleverna göra själva i större utsträckning” skriver en i personalen. Att vara lyhörd för elevernas önskemål kan innebära att vara observant på vad eleverna mår bra av, utvecklas av, visar intresse för och hur de lär sig bäst. Då har man något att bygga vidare på.

Lärarna utvärderar verksamheten och undervisningen kontinuerligt både det arbete som görs enskilt och i grupp. Inför nya arbetsområden förs en dialog tillsammans med eleverna kring den aktuella kursplanen och här involveras eleverna och görs delaktiga utifrån sina individuella förutsättningar. Vid utvecklingssamtal där både elev och vårdnadshavare medverkar, för man också resonemang kring vilka utvecklingsområden som ska prioriteras för den enskilda eleven i den framåtsyftande planeringen. I början av läsåret går man igenom kursplaner med eleverna och utifrån det planeras och bestäms ofta arbetsområden tillsammans där hänsyn tas till elevernas förslag.

Diskriminering och kränkande behandling

Demokrati, mänskliga rättigheter, mångfald, respekt och trygghet är så intimt förknippade med varandra och därför blir det svårt att särskilja dem under olika rubriker. Specifikt gäller detta för gymnasiesärskolan där inga nationella underlag kan användas för att särskilja dessa områden.

Med handlingsplanen mot diskriminering och kränkande behandling som utgångspunkt har elevrådet arbetat kring frågor som vikten av att stå upp för varandra och säga ifrån vid kränkningar eller andra negativa incidenter som inte är i linje med skolans värdegrund. Man har fört dialog kring hur de kan stå upp för varandra i olika sammanhang och på så sätt visa på civilturage.

Eftersom personalen är ständigt närvarande i verksamheten med eleverna är det högst ovanligt att det förekommer kränkningar och skulle det förekomma så tar personalen tag i detta direkt. Personalen för ständiga resonemang med eleverna om hur man beter sig korrekt mot andra. Eleverna har ett respektfullt förhållningssätt gentemot varandra och alla kan samarbeta. Måluppfyllelsen är hög när det gäller respekt för närmiljö samt respektfullt bemötande.

På Strömbackas gymnasiesärskola är arbetet kring att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering samt elevinflytande ett självklart arbetssätt och det finns djupt implementerat och genomsyrar verksamheten. Detta eftersom grundbulten i gymnasiesärskolans uppdrag förutom kunskapsuppdraget är att främja social gemenskap och aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolenhet Magne och Gymnasiesärskolan bidrar till att Piteå präglas av mångfald som grund genom att aktivt jobba och diskutera alla människors lika värde och att verkligen respektera olikheter och se styrkan i att vi alla är lika men ändå olika.

Uppföljning av förra årets utvecklingsområden, gymnasiesärskolan

- Att ytterligare stärka samarbetet mellan skola och näringsliv i Piteå när det gäller elevernas arbetsplatsförlagda utbildning.

Arbetet med att fördjupa kontinuerliga utvärderingar av undervisningsavsnitt har utvecklats under detta läsår. Vilket ger möjlighet för lärare att upptäcka om eleverna upplevt att de utvecklat sitt lärande och lärt sig något nytt. Utvärderingarna sker såväl muntligt som via enkäter. Loggbok är också ett bra verktyg där eleven utvecklar sitt eget ansvar för lärandet. Arbetet kring elevutvärderingar kring lärandet kommer att ytterligare fördjupas under läsåret 21–22.

Det kollegiala lärandet har under läsåret 20–21 fördjupats med fokus på att elevdokumentationen ska bli enhetlig. Ett viktigt steg för att utveckla bedömning är att tolka kunskapskrav och kravnivåer tillsammans med kollegor. Det resulterar även i säkrare bedömningar.

Målsättningen är att ovanstående arbetssätt ska fördjupas och leda till en högre måluppfyllelse såväl i det kollegiala arbetslaget som i dialog med elev och vårdnadshavare.

I det systematiska kvalitetsarbetet är fokusområdet att utveckla samarbetet med företag kring det arbetsplatsförlagda lärandet. Tyvärr ser vi ett hinder i att alltför få företag i Piteå tar emot APL elever från gymnasiesärskolan. Detta beror till stor del på att eleverna vid gymnasiesärskolan har ett stort behov av kvalitativ handledning på arbetsplatsen vilket kräver resurser och att mottagande företag vid APL behöver prioritera detta. Från gymnasiesärskolans sida är tanken att fördjupa nätverken mellan skola och företag i syfte att öka förståelse för att det arbetsplatsförlagda lärande även är en ynnest och en mervinst för mottagande arbetsplats.

Utvecklingsområden inför läsåret 2022/2023

SOU 2021:11 ”Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven” berör främst grundsärskolan men det intressanta i utredningen är ändå tonvikten på nationella bedömningsstöd samt enhetlig dokumentation och uppföljning. Utifrån denna utredning kan det konstateras att det pågående kvalitetsarbete som kommer att fortsätta på Strömbackaskolans sarskola och dess fokusområden ligger helt rätt i tiden för att kvalitetssäkra verksamheten. Dessa mål kring fördjupad elevinflytande, säkerställa enhetlig dokumentation och uppföljning i kombination med fördjupad kunskapssyn samt förstärka det arbetsplatsförlagda lärandet kommer att fortsätta under läsåret 21–22 i ett normalläge förhoppningsvis utan det hinder som pandemin har inneburit. Avsikten är att samarbetet mellan skola, företag och bolag i Piteå ska fördjupas och att ett kvalificerat handledarskap på APL platser för gymnasiesärskolans elever ska kunna bli verklighet.

- Fortsätta arbetet med att stärka samarbetet mellan skola och näringsliv i Piteå när det gäller elevernas arbetsplatsförlagda utbildning. Detta fick i stor utsträckning pausas under pandemin.
- Fördjupat arbete med att skapa en enhetlig dokumentation gällande utvärdering av elevers lärande. Detta arbete ska ske kollegialt.

Ledningsgruppens rekommendation

Utifrån ovanstående analys och respektive avdelnings angivna utvecklingsområden anser förvaltningens ledningsgrupp att ett stort arbete redan pågår för att öka måluppfyllelsen ytterligare inom området "Livsmiljö, demokrati och öppenhet".

Dessutom pågår det, på kommunfullmäktiges uppdrag, riktade projekt under åren 2021-2022 kring "Dans för alla" och "Hälsofrämjande skola" som tangerar målområdet och dessa projekt kommer att redovisas kontinuerligt till nämnden.

Utbildningsförvaltningens ledningsgrupp föreslår därför att Barn- och utbildningsnämnden inte utdelar några ytterligare uppdrag i anslutning till denna kvalitetsrapport.

Piteå 2021-12-07

Malin Westling
Förvaltningschef

§4

Ansökan om distansundervisning

21BUN365

Underlag för ansökan till Skolinspektionen om distansundervisning vid två skolenheter i grundskolan, Piteå kommun.

Bakgrund

From 1 juli 2021 ger skollagen utrymme för rektor att fatta beslut om distansundervisning, som särskilt stöd, inom ramen för ett åtgärdsprogram. Rektorer i grundskolan och vårdnadshavare har under 2021 lyft frågan på vilket sätt Piteå kommun som huvudman kan skapa förutsättningar för att det skulle kunna vara en möjlighet.

I grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan får distansundervisning användas som en form av särskilt stöd för elever som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. En förutsättning för att distansundervisning ska få användas som särskilt stöd i dessa skolformer är att alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga. Det krävs också att elevens vårdnadshavare samtycker till distansundervisningen. Distansundervisning är ingen rättighet men en möjlighet och det är upp till rektor att, utifrån elevens individuella behov och förutsättningar att uppnå de olika kunskapskraven, avgöra hur mycket undervisningstid i form av distansundervisning som eleven ska få.

Som huvudregel får distansundervisning som särskilt stöd bara ges till elever i mellanstadiet och högstadiet. För elever i årskurs 1-3 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan och i årskurs 1-4 i specialskolan krävs synnerliga skäl, alltså extra starka skäl, för att distansundervisning ska få användas som särskilt stöd. Synnerliga skäl kan enligt förarbetena exempelvis anses finnas om en elev har en sådan infektionskänslighet att inte ens särskild undervisning i hemmet kan komma i fråga.

Det är rektorn som beslutar om att särskilt stöd ska ges i form av distansundervisning. Beslutet ska fattas inom ramen för ett åtgärdsprogram. Rektorn får inte delegera beslutet.

Ett beslut om åtgärdsprogram får innebära att eleven ska ges särskilt stöd i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 22 kapitlet skollagen. Med annan undervisning menas närundervisning eller fjärrundervisning. Det är alltså möjligt att kombinera distansundervisning med andra former av undervisning för en elev.

Ett beslut om att en elev ska få särskilt stöd i form av distansundervisning får gälla för högst en termin åt gången. Enligt förarbetena till bestämmelserna bör ambitionen vara att eleven så snart som möjligt ska återgå till närundervisning och, om det behövs, inom ramen för närundervisning få särskilt stöd av annat slag.

Distansundervisning får inte användas i förskoleklassen.

Distansundervisning får bara bedrivas av huvudmän som har fått ett godkännande för detta från Skolinspektionen. En ansökan om godkännande måste ha gjorts senast den 31 januari kalenderåret innan utbildningen ska starta.¹

Efter att undertecknad varit i kontakt med Skolinspektionen visar det sig att det är fyra skolenheter i Sverige som ansökte om distansundervisning 31 januari 2021 (för att starta HT 2022). Två av dem har fått avslag och två är fortfarande under beredning. Ambitionen från Skolinspektionens sida är att man som huvudman ska erhålla besked i oktober samma år som man ansökt om tillstånd.

Dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik.

Med dokumenterad avses enligt förarbetena till bestämmelsen att problematiken på något sätt ska vara nedtecknad, till exempel i ett intyg från läkare, psykolog eller socionom. Men det är inte nödvändigt att eleven har fått någon fastställd diagnos. Dokumentationen kan också vara en utredning som gjorts av annan personal inom elevhälsa eller socialtjänst. Bestämmelserna om särskilt stöd i form av distansundervisning skiljer sig på detta sätt från övriga bestämmelser om särskilt stöd. För att en elev ska kunna få särskilt stöd i form av distansundervisning krävs både att eleven riskerar att inte nå målen för utbildningen och att eleven har en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik. För andra former av särskilt stöd krävs enbart att eleven riskerar att inte nå målen.

I förarbetena finns exempel på vad som avses med en medicinsk, psykisk respektive social problematik.

- Med medicinsk problematik avses att eleven har en somatisk sjukdom eller funktionsnedsättning som innebär att eleven av hälsoskäl är förhindrad att delta i den ordinarie undervisningen i skolan.
- Med psykisk problematik avses till exempel att eleven har en psykisk sjukdom eller en psykisk funktionsnedsättning som innebär att eleven inte kan delta i den vanliga undervisningen.
- Med social problematik avses att eleven har en mycket svår social situation.²

Regelverk för distansundervisning

Vad är distansundervisning?

Distansundervisning definieras i skollagen som interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid.

Vid distansundervisning finns det inget krav på att det ska finnas en handledare eller lärare fysiskt närvarande när undervisningen bedrivs. Undervisningen behöver ej genomföras i

¹ Källor: 3 kapitlet 9 och 11 a §§, 22 kapitlet 2, 5 och 9 §§ skollagen, 5 b kapitlet 3 § skolförordningen samt proposition 2019/20:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad, sidorna 83-84, 219 och 235-236.

² Källor: 22 kapitlet 5 § skollagen och proposition 2019/20:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad, sidorna 234-235

realtid men distansläraren ska ha regelbunden direktkontakt med eleverna. Elever i grundskolan och motsvarande skolformer samt elever i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan kan under vissa förutsättningar få distansundervisning.³

Vad är fjärrundervisning?

Fjärrundervisning definieras i skollagen som interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid.

Elever som deltar i fjärrundervisning ska göra det i lokaler som skolenheten disponerar. I grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska det finnas en handledare närvarande där eleverna befinner sig. Även i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska en handledare vara närvarande, men i dessa skolformer är det inte alltid nödvändigt att handledaren befinner sig i samma lokal som eleverna under hela lektionen. En handledare i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan kan därför exempelvis stödja flera elevgrupper samtidigt.⁴

Under vilka förutsättningar får distansundervisning användas?

Huvudregeln är att undervisningen i de obligatoriska skolformerna samt gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska bedrivas som närundervisning. Men en del elever kan av olika skäl ha svårigheter att delta i sådan undervisning. Distansundervisning kan då vara ett möjligt alternativ. Det måste alltid göras en individuell prövning, det vill säga en prövning från fall till fall, av om en elev behöver distansundervisning.

Under vilka förutsättningar och med vilka begränsningar distansundervisning får användas varierar beroende på vilken skolform det gäller.

Förskolan och förskoleklassen

Distansundervisning får inte användas i förskolan eller i förskoleklassen.⁵

Grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan

Distansundervisning får användas som särskilt stöd för elever som inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, men bara om alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga. För att skolan ska få använda distansundervisning som särskilt stöd krävs också att elevens vårdnadshavare samtycker till detta.

I lågstadiet får distansundervisning som särskilt stöd bara användas om det finns synnerliga skäl, det vill säga extra starka skäl. Det innebär att distansundervisning som särskilt stöd som huvudregel bara får ges till elever i mellanstadiet och högstadiet. Elever i lågstadiet och mellanstadiet är dock så pass unga att de inte kan lämnas ensamma utan tillsyn.

³ Källor: 1 kapitlet 3 § och 22 kapitlet 11 § skollagen.

⁴ Källor: 1 kapitlet 3 § och 21 kapitlet 12-13 §§ skollagen samt proposition 2019/20:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad, sidan 66.

⁵ Källa: 22 kapitlet 2 § skollagen.

Distansundervisning förutsätter därför i dessa fall att någon av elevens föräldrar eller någon annan vuxen kan stanna hemma eller ta hand om eleven på annan plats, eftersom huvudmannen inte har samma ansvar för en elev vid distansundervisning som vid närundervisning.

Ett beslut om att en elev ska få särskilt stöd i form av distansundervisning får gälla för högst en termin åt gången. Beslutet fattas inom ramen för ett åtgärdsprogram.⁶

Får distansundervisning användas i utbildning vid särskilda ungdomshem?

Ja. Utbildning vid särskilda ungdomshem är en särskild utbildningsform enligt 24 kapitlet skollagen och ingår inte i skolväsendet. Utbildningen ska för skolpliktiga barn motsvara utbildningen i grundskolan eller i förekommande fall grundsärskolan eller specialskolan. För ungdomar som inte längre är skolpliktiga ska utbildningen motsvara sådan utbildning som erbjuds i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Relevanta bestämmelser i skollagen ska tillämpas på utbildningen, med de nödvändiga avvikelser som följer av att barnet eller den unge vistas i det särskilda ungdomshemmet.

Det betyder att en elev i sådan utbildning, på samma sätt som en elev som får sin utbildning inom skolväsendet, kan få distansundervisning som särskilt stöd, om eleven uppfyller villkoren för detta. Prövningen behöver vara individuell för varje elev. Det är alltså inte möjligt att fatta ett generellt beslut om att samtliga elever vid ett särskilt ungdomshem ska delta i distansundervisning i stället för närundervisning.

Distansundervisning kan också vara en möjlighet för en elev som vill gå en gymnasieutbildning som inte kan erbjudas vid det särskilda ungdomshemmet. Enligt förarbetena får eleven då anses ha särskilda skäl för att gå en sådan riksrekryterande utbildning där distansundervisning används för hela utbildningen.⁷

Kan en elev som har rätt till särskild undervisning i hemmet eller på annan lämplig plats få distansundervisning i stället?

Särskild undervisning i hemmet eller på annan lämplig plats är till för elever som på grund av sjukdom eller liknande skäl inte kan delta i vanligt skolarbete under längre tid, men som inte vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus. Till skillnad från distansundervisning är särskild undervisning inte en del av skolväsendet, och många av de bestämmelser som gäller för skolväsendet gäller inte för särskild undervisning. Till exempel gäller inte skollagens bestämmelser om extra anpassningar, särskilt stöd och betygssättning.

Enligt förarbetena kan vissa elever i målgruppen för särskild undervisning i hemmet eller på annan lämplig plats ha en sådan problematik som krävs för att få särskilt stöd i form av

⁶ Källor: 3 kapitlet 9 och 11 a §§ och 22 kapitlet 5 § skollagen samt proposition 2019/20:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad, sidorna 83-84.

⁷ Källor: 1 kapitlet 2 §, 3 kapitlet 11 a §, 22 kapitlet 5, 7-8 §§ och 24 kapitlet 8-9 §§ skollagen samt proposition 2019/2020:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad, sidorna 144-145.

distansundervisning, och det kan enligt förarbetena därför bli aktuellt med distansundervisning i stället för särskild undervisning för en del av dessa elever.⁸

I vilka ämnen i grundskolan och motsvarande skolformer får distansundervisning användas?

Distansundervisning får användas som särskilt stöd i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan i ämnena

- engelska
- matematik
- moderna språk
- modersmål
- naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi
- samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap
- samiska
- svenska
- svenska som andraspråk
- teckenspråk
- teknik

Det innebär att distansundervisning får användas i alla ämnen utom de praktisk-estetiska ämnena, det vill säga bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik och slöjd.⁹

För utbildning där distansundervisning används gäller inte bestämmelserna i skollagen om tillgång till skolbibliotek och garanterad undervisningstid.

Finns det några krav på hur distansundervisningen ska organiseras?

Huvudregeln är att det ska vara en behörig lärare som ansvarar för undervisningen. Om det inte finns någon lärare som uppfyller kraven på legitimation och behörighet får en annan lärare bedriva undervisningen om

- undervisningen avser modersmål eller ett yrkesämne i gymnasieskola eller gymnasiesärskola, och
- läraren är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Distansläraren ska ha regelbunden direktkontakt med eleven när distansundervisning används. Direktkontakten kan ske antingen genom närundervisning eller genom fjärrundervisning. När fjärrundervisning används tillsammans med distansundervisning gäller inte bestämmelserna om fjärrundervisning i 21 kapitlet skollagen.¹⁰

⁸ Källor: 22 kapitlet 3, 5 och 7-8 §§ och 24 kapitlet 20-22 §§ skollagen, proposition 2019/2020:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad, sidorna 142-144

⁹ Källor: 22 kapitlet 2 och 6 §§ skollagen.

¹⁰ Källor: 22 kapitlet 2-3 och 10-11 §§ skollagen samt proposition 2019/20:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad, sidan 241.

Beslut och tillstånd

Distansundervisning får bara utföras av en huvudman inom skolväsendet som efter ansökan har blivit godkänd av Skolinspektionen som utförare av distansundervisning. Godkännandet ska avse en viss utbildning vid en viss skolenhet. För att bli godkänd som utförare av distansundervisning i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan krävs det att:

- huvudmannen har förutsättningar att utföra distansundervisningen med god kvalitet
- det kan antas att det kommer finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet
- den sökande har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen, och
- utbildningen bedöms tillgodose ett behov hos huvudmän som vill ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning.¹¹

En ansökan om godkännande som utförare av utbildning där distansundervisning används ska ha kommit in till Skolinspektionen senast den 31 januari kalenderåret innan utbildningen ska starta.

Ansökan ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet.

Vad ansökan ska innehålla framgår av bestämmelser i skolförordningen respektive samt Skolinspektionens föreskrifter.

Skolförordningen

5 b kap. Distansundervisning

Inledande föreskrifter

1 § I 22 kap. skollagen (2010:800) finns bestämmelser om distansundervisning i vissa skolformer. Förordning (2020:779).

2 § Följande bestämmelser gäller inte för utbildning där distansundervisning används:

- 3 kap. 4 § om skolarbetets förläggning,
- 5 kap. 6 § om friluftsverksamhet, och
- bilagorna 1-4 med timplaner för grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan.

Förordning (2020:779).

Ansökan

3 § En ansökan om godkännande som utförare av utbildning där distansundervisning används i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan ska ha kommit in till Statens skolinspektion senast den 31 januari kalenderåret innan utbildningen ska starta.

Ansökan ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet.

Förordning (2020:779).

4 § Ansökan ska innehålla uppgifter om

1. vilken utbildning ansökan avser,

¹¹ Källor: 22 kapitlet 9 § skollagen och 5 b kapitlet 5 § skolförordningen.

2021-12-04

2. vid vilken skolenhet utbildningen ska anordnas,
3. hur många platser utbildningen ska omfatta,
4. huruvida utbildningen riktar sig mot någon särskild elevkategori, och
5. huruvida den sökande tidigare har utfört utbildning där distansundervisning eller liknande undervisning används.

Statens skolinspektion får meddela föreskrifter om vilka ytterligare uppgifter ansökan ska innehålla. Förordning (2020:779).

Godkännande

5 § 1 22 kap. 9 § skollagen (2010:800) finns bestämmelser om vad som krävs för att en sökande ska godkännas som utförare av utbildning där distansundervisning används. Det ska dessutom krävas att

1. den sökande har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen, och
2. utbildningen bedöms tillgodose ett behov hos huvudmän som vill ge elever särskilt stöd i form av distansundervisning.

Förordning (2020:779).

6 § Ett beslut om godkännande ska innehålla uppgifter om

1. vilken utbildning beslutet avser,
2. vid vilken skolenhet utbildningen ska anordnas,
3. hur många platser utbildningen får omfatta, och
4. huruvida utbildningen riktar sig mot någon särskild elevkategori.

Beslutet ska om möjligt fattas före den 1 oktober kalenderåret innan utbildningen ska starta.

Förordning (2020:779).

7 § Den som har godkänts som utförare av utbildning där distansundervisning används ska börja utföra distansundervisningen senast vid början av det läsår som inleds två år efter godkännandet.

Förordning (2020:779).¹²

Förslag

Att huvudmannen till Skolinspektionen ansöker om att vid Solanderskolans skolenhet samt de kommunala särskilda undervisningsgrupperna Tallbacka och AST-enheten bedriva distansundervisning.

Förslaget är framtaget i dialog med rektorer och lyft i avdelningssamverkan. Från fackligt håll vill man understryka att distansundervisning ej får innebära att det förväntas att lärare ska ”dubbelarbeta” och att det finns oro för lärares arbetsbelastning och arbetsmiljö. Rektorer och fackliga företrädare befarar också att vårdnadshavare som pga egen oförmåga har svårt att få eleven till skolan kräver distansundervisning som en enkel lösning på ett ytterst komplext problem. Därför bör huvudmannen nogsamt följa utvecklingen av beviljandet av distansundervisning.

2021-12-06

Elice Ökvist
Avdelningschef, grundskola

¹² <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skolforordning-20>

§6

Medborgarförslag – Kanothyrning vid Norra Hamn

21BUN362

Förslaget i korthet

Kanotuthyrning vid Norra Hamn redan nästa sommar.

Beskriv och motivera ditt förslag

Hej, jag skulle vilja se kanotuthyrning av kanoterna som Ströbackaskolan handhåller för sina elever under läsåret. De skulle vara ett trevligt och roligt inslag i närmiljön till glädje för både turister och semestrande Pitebor. Uthyrningen skulle kunna skötas av Marina kafét vid hamnen och av feriearbetande ungdomar som hjälper med att instruera och få ner kanoterna i vattnet. En rolig aktivitet för både gamla och ett kul inslag i vardan med både nyttig vardagsmotion och avkopplande aktivitet som får Piteå att verka mer levande.

Instruktioner

Vad kan ett medborgarförslag handla om?

Ett medborgarförslag kan gälla allt som rör kommunens verksamhet och som kommunen är ansvarig för. Det kan gälla allt från samhällsplanering, trafikfrågor till det som rör exempelvis förskola och skola.

Vad kan ett medborgarförslag inte handla om?

Medborgarförslaget får inte vara rasistiskt, odemokratiskt eller strida mot lag eller annan författning. Det får inte heller handla om personärenden eller myndighetsutövning mot enskild, t.ex. beviljande av bygglov eller socialbidrag.

Vilka krav ställs på ett medborgarförslag?

För att det ska kunna tas upp till behandling ska det

- vara skriftligt
- vara försett med namn, adress och telefonnummer till den/dem som lämnat förslaget. Det ska undertecknas av en eller flera kommuninvånare
- vara märkt "Medborgarförslag"
- innehålla **ett** konkret förslag som Kommunfullmäktige ska ta ställning till
- inte handla om mer än en sak per förslag

Svar på medborgarförslag, uthyrning av kanoter

Ett medborgarförslag har inkommit till Piteå kommun där förslagsställaren önskar att de kanoter som finns vid Norra hamnen och tillhör Strömbackaskolan, ska hyras ut till allmänheten med start nästa sommar. I förslaget sägs att uthyrningen skulle kunna ske genom Marina kafé och att feriearbetande ungdomar skulle vara instruktörer.

Förslaget har diskuterats i verksamheten som härmed lämnar följande svar:

Först och främst skulle det innebära ett stort extra slitage på Strömbackaskolans utrustning, dvs. kanoter, flytvästar och paddlar. Kanoterna kostar drygt 20 000 kr/st och det lämnas öppet vem som i så fall står för kostnaden när nytt material ska köpas in. Vi ser redan idag hur mycket slitage det blir när kanoterna används i vår egen verksamhet och med en sommaranvändning av allmänheten skulle slitaget kunna bli betydande.

Undervisning där kanoter används är årstidsstyrd och det är framförallt i början av läsåret som kanotundervisning är aktuell. Då är det viktigt att vi har fungerande utrustning direkt när skolan drar igång. Om kanoterna använts till allmänheten under sommaren, så kan det vara ovisst i vilket skick kanotutrustningen befinner sig vid läsårsstart, och skolan kan förlora värdefull undervisningstid med eleverna.

En annan aspekt är säkerheten. Att skicka ut nybörjare i en kanot är inget man kan ta lätt på. Mycket kan hända. Vår bedömning är att man inte bör lägga ett sådant ansvar på feriearbetande ungdomar. Vem är ansvarig om det händer något? Framför allt handlar det om personernas säkerhet, det är båtar som kör i kanalen, mycket kan hända. Vi kan inte ta för givet att alla kan simma och det är inte helt enkelt att styra en kanot. När lärarna undervisar elever på gymnasienivå, så har de rejäla säkerhetsgenomgångar innan de får ge sig iväg med kanoterna. Det ligger många båtar förtöjda i närheten av området vilket också gör att det försäkringsmässigt kan bli knepigt om skador på dessa skulle uppstå.

Strömbackas svar på medborgarförslaget är att själva idén låter tilltalande men vi anser inte att vi har möjlighet att hyra ut kanoterna med hänvisning till det som redogjorts för ovan.

Britta Dahlén
Gymnasiechef
Utbildningsförvaltningen
0911-696301
Britta.Dahlen@pitea.se

§9

Delgivningsärenden

22BUN3

Kvalitetshöjande åtgärder

Förskolan 2022

Elisabeth Fjällström
21-12-30

Piteå kommun

Innehållsförteckning.....	2
Syfte, uppföljning, utvärdering.....	3
Insats 1 kvalitetshöjning i förskolans verksamhet.....	3
Rektorerna planering för deras eget område.....	5
Bergsviken/Hortlax planering.....	6
Infjärdens planering.....	7
Norrfjärden/Rosvik/ planering.....	8
Pite C planering.....	9
Pitholms planering.....	11
Öjebyns planering.....	13
Insats 2 två kvalitetspoolare i förskolan.....	14
Insats 3 Bibehålla och utöka administratörskompetens.....	14
Insats 4 Kompetenshöjande åtgärd genom didaktisk utvecklingsdialog.....	15
Insats 5 Kommundoktorand i förskolan.....	16
Sammanfattande kostnads kalkyl.....	17

Syfte

Skolverket har avsatt medel för kommunerna att ansöka om statsbidrag som ska leda till insatser som syftar till kvalitetshöjande åtgärder i förskolan.

Statsbidraget får användas till

- att möjliggöra att barngrupperna har en storlek som överensstämmer med Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan
- att bibehålla eller rekrytera personal i förskolan
- kompetensutveckling för förskollärare och annan personal som arbetar i barngrupper i förskolan.

För bidragsomgången 2022 är det totala beloppet 1,7 miljarder kronor. Varje kommun tilldelas en bidragsram som anger det belopp som kommunen kan begära ut.

Piteå kommun har blivit tilldelade att kunna ansöka om 4 990 574 tkr

Uppföljning och utvärdering

Skolverket ska följa upp och utvärdera effekterna av statsbidraget.

Skolverket ska sprida information om hur statsbidraget används i kommunerna.

En kommun som får bidrag enligt bestämmelserna i denna förordning är skyldig att till Skolverket lämna sådana uppgifter om verksamheten som behövs för uppföljning och utvärdering.

Utbildningsförvaltningen har fört dialog med Lärarförbundet, kommunal, Vision och Lärarförbundets skolledare hur mycket bidrag som Piteå kommun ska ansöka om och vad bidraget ska användas till och vilka insatser som ska genomföras som syftar till kvalitetshöjande åtgärder.

2021-11-30 enades arbetsgivare och de fackliga organisationerna i lokal samverkans möte att ansöka om nedanstående insatser utifrån de kriterier som utgår från Skolverket för att eventuellt bli beviljad

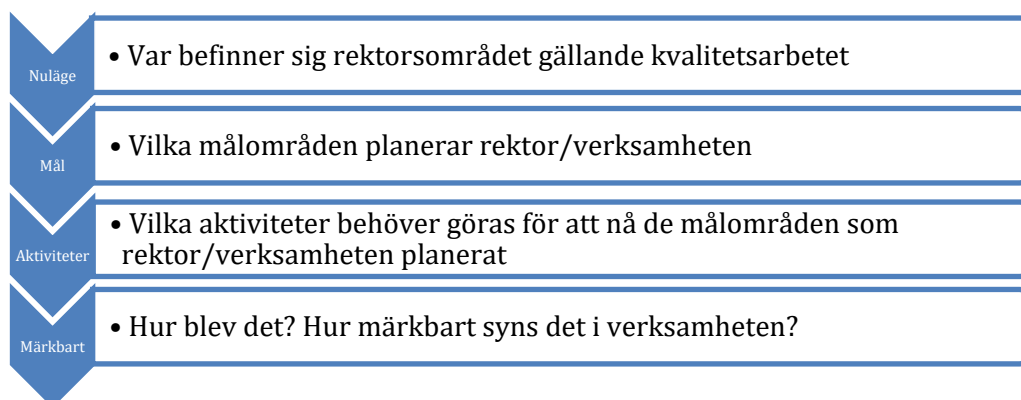
INSATS 1 KVALITETSHÖJNING I FÖRSKOLANS VERKSAMHET

Bibehålla personal	Personal från kvalitetspoolen kommer till förskolorna enligt ett tidschema för att göra personal disponibel utifrån rektors målområden där olika insatser kan genomföras som ska syfta till kvalitetshöjande åtgärder	Medel avsatta 3 254 084
Första åtgärd	6 personal från kvalitetspoolen fördelat på två team med tre personal i varje team kommer till förskolan. Ett team jobbar i Norra området och ett team jobbar i södra området	
Norra området	Organisatoriska förutsättningar	

	Ett team på tre personer från kvalitetspoolen kommer till rektorsområdet enligt nedanstående tidsschema måndagar - torsdagar	
Fördelningsprincip	Fördelningsprincipen utgår utifrån antalet avdelningar i de respektive områdena så det blir likvärdigt. Utifrån fördelning nedan har vi gjort ett tidsschema som gäller i 14 veckor med början den 1 februari 2022 Arbetslagen får sitta 3 timmar/avdelning var mellan 8:00-11:00 samt 13:00-16:00. Rektorer ser över i samråd med berörda avdelningar så alla är på plats.	
Rektorsområde Norra området	Veckor teamet kommer till rektorsområdet	Antal veckor teamet kommer till rektorsområdet
Norrfjärden		4
Öjebyn		4
Rosvik		3
Pite Östra		3
Pite Norra		3
Pite Västra		3
	Vecka 25 finns att fördela utifrån behov/bortfall.	
Kvalitetshöjande åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektion • SKA arbete - fördjupning • Kvalitetshöjande punktinsatser/fortbildning utifrån behov i arbetslagen. (Kan även ske i barngrupp) • Riktade mot specifika yrkesroller vid behov 	
Södra området	Organisatoriska förutsättningar Teamet kommer måndag till torsdag 7.30-16.00 under veckorna 5–24. Veckorna 10 och 15 kommer inte teamet ut till verksamheten	
Fördelningsprincipen	Alla avdelningar får tillgång tre gånger per termin.	

	Rektor ansvarar för att organisera veckan och meddela teamet var de ska vara.	
Rektorsområde Södra område	Veckor teamet kommer till rektorsområdet	Antal veckor teamet kommer till rektorsområdet
Klubbgården/Munksund		3
Roknäs/Svensbyn		3
Hortlax		3
Strömnäsbacken		3
Lillpite/Böle		3
Bergsviken		3
Strömnäs/Pitholm		3
Kvalitetshöjande åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektion • SKA arbete - fördjupning • Kvalitetshöjande punktinsatser/fortbildning utifrån behov i arbetslagen. (Kan även ske i barngrupp) • Riktade mot specifika yrkesroller vid behov • Friskfaktorer – psykisk hälsa 	

Rektorerna planerar för deras eget område enligt följande manual:

Planering våren 2022 för Bergsviken /Hortlax rektorsområden

Förskollärare- Leda och ansvara för förskolans undervisning

Syfte

Att fördjupa förskollärarnas professionella utveckling kring det pedagogiska ledarskapet i förskolan.

Nuläge

I rektorernas aktionsforskningsprojekt har rektors stöd kring förskollärarnas undervisningsuppdrag varit i fokus. I det projektet framkommer att yrkesuppdraget blivit tydligare och kan uttryckas och synliggöras. Förskollärarna är nu trygga med sitt undervisningsuppdrag så nu är nästa steg att fördjupa deras pedagogiska ledarskap i arbetslaget.

Förväntat läge

Förskollärarnas pedagogiska ledarskap är tydligt och alla i arbetslagen tar sin viktiga roll i att verka i en värdegrundsbaserad förskola.

Långsiktiga mål

- Förskollärarna tar ansvar för att arbetslagets gemensamma arbete formas efter målen i läroplanen
- Arbetslaget har samma fokus mot uppdraget och är professionella i mötet med barnen

Kortsiktiga mål

- Förskolläraren tar initiativ och leder samtal och diskussioner som har en tydlig koppling till målen
- Arbetslaget kan ta olika perspektiv, barns perspektiv, barnperspektiv och pedagogiskt perspektiv
- Det systematiska kvalitetsarbetet fördjupas

Tidsplan

Måndag-torsdag.

Kvalitetsteamet arbetar 7:30-16

7:30-9:30, 10-12, 12:30-16

Vecka 5/8

Process av kapitel 1 & 2, ”Leda i en värdegrundsbaserad verksamhet”, ”Ledarrollen i förskollärares uppdrag”

Systematiskt kvalitetsarbete

Vecka 13/17

Process av kapitel 3 & 4, ”Ledarskap i barngrupp”, ”Tillgänglighet och tydlighet som stöd i ledarskapet”

Systematiskt kvalitetsarbete

Vecka 21/24

Process av kapitel 5 & 6, ”Ledarskap i ett arbetslag”, ”Leda sig själv för att kunna leda andra

Systematiskt kvalitetsarbete

Dokumentation- Hur blev det märkbart i verksamheten?

Alla deltagare för enskild loggbok

Varje kollegialt lär tillfälle summeras i en sammanfattande reflektion i Teams, SKUA, Förskollärares pedagogiska ledarskap.

Planering våren 2022 för Infjärdens rektorsområden

FÖRSKOLLÄRARE, leda och ansvara för förskolans undervisning.

Syfte

Att undervisning i förskolan ska ledas av förskollärare och syfta till barns utveckling och lärande. Förskolläraren leder de målstyrda processen och ansvarar för undervisningen. (Lpfö-18, 2:7)

Nuläge

Förskollärarna är trygga med sitt undervisningsuppdrag, målet är att fördjupa deras pedagogiska ledarskap i arbetslaget.

Förväntat läge

Förskollärarnas pedagogiska ledarskap är tydligt och alla i arbetslagen tar sin viktiga roll i att verka i en värdegrundsbaserad förskola.

Långsiktiga mål

- Förskollärarna tar ansvar för att arbetslagets gemensamma arbete formas efter målen i läroplanen
- Arbetslaget har samma fokus mot uppdraget och är professionella i mötet med barnen

Kortsiktiga mål

- Förskolläraren tar initiativ och leder samtal och diskussioner som har en tydlig koppling till målen
- Arbetslaget kan ta olika perspektiv, barns perspektiv, barnperspektiv och pedagogiskt perspektiv
- Det systematiska kvalitetsarbetet fördjupas

Tidsplan

Roknäs-Svensbyn vecka XXX

Lillpite-Böle vecka XX

Måndag-torsdag.

Kvalitetsteamet arbetar 7:30-16

Vecka

Process i form av bokenkrets. Kapitel 1 & 2, "Leda i en värdegrundsbaserad verksamhet", "Ledarrollen i förskollärares uppdrag"

Systematiskt kvalitetsarbete, normer och värden Lpfö 2.1.

Vecka

Bokcirkel fortsättning. Kapitel 3 & 4, "Ledarskap i barngrupp", "Tillgänglighet och tydlighet som stöd i ledarskapet"

Systematiskt kvalitetsarbete, omsorg, utveckling och lärande Lpfö 2.2.

Vecka

Bokcirkel fortsättning. Kapitel 5 & 6, "Ledarskap i ett arbetslag", "Leda sig själv för att kunna leda andra

Systematiskt kvalitetsarbete, förskollärarens ansvar i undervisningen Lpfö 2.7.

Dokumentation

Alla deltagare för enskild loggbok. En gemensam dokumentation kommer ske löpande.

Planering våren 2022 för Norrfjärdens/Rosvik/ rektorsområden

Kvalitetshöjande åtgärder Norrfjärden/Rosviks förskole områden

Syfte

Stärka arbetslagets kunskaper kring de undervisningsmiljöer vi idag erbjuder och fördjupa processerna kring den didaktiska frågan *Varför?*

Stärka förskollärarens profession i arbetslaget genom att leda dessa reflektioner kring målstyrda processer i SKA arbetet med utgångspunkt i det pedagogiska förhållningssättet och samsynen kring undervisningsmiljöerna.

Nuläge

Vi har under 2021 haft kollegiala processer som löpt parallellt, dels språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt med fokus undervisningsmiljöer och leken samt att stärka förskollärarens ledarskap i sin yrkesroll.

Dessa processer stödjer varandra och tar sin utgångspunkt i att se på sitt pedagogiska förhållningssätt och relationer. Ett vetenskapligt förhållningssätt ligger till grund för de processer som stödjer lärande och utveckling i syfte att skapa en utbildning som håller hög kvalitet för barnen i förskolan.

Långsiktiga mål

- Pedagogiska ställningstagande i arbetslaget kring undervisningsmiljöer.
- Arbetslaget under ledning av förskollärare bedriver en utbildning och undervisning där varje barn ges en mångfald av möjligheter att delta och utveckla sin kommunikation och lek.
- Arbetslaget arbetar systematiskt via sitt SKA arbete och utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt med kvalitetsutveckling i sin utbildning och undervisning.

Kortsiktiga mål

- Förskollärare är förtrogna med att leda kollegiala samtal och utvecklingsarbete i sitt arbetslag.
- Förskollärare och arbetslaget gör målanalyser och kopplar dessa till sin praktik samt anknyter till teorier.
- Pedagogerna följer systematiskt upp och analyserar sina undervisningsmiljöer i syfte att skapa förutsättningar för varje barns lärande och utveckling.

Tänkbar effekt

Kvalitén på den utbildning barnen erbjuds ska bli märkbart högre genom att pedagogerna fördjupar sig kring vilka undervisningsmiljöer man erbjuder samt syftet med dessa. Genom att analysera vart man befinner sig ska man hitta vägar till att förändra sitt förhållningssätt och medvetenhet vilka förändringar man behöver göra för att optimera undervisningsmiljöerna på sin förskola.

Genomförande/planering

Samtliga arbetslag ges möjligheten att under ledning av förskollärare i arbetslaget mötas i reflektion och målrelaterade diskussioner. Förskollärare leder reflektionen utifrån ett underlag som möjliggör och strukturerar dialogen. Underlaget tar sin början utifrån Ann S Pihlgrens forskning kring undervisningsmiljöer i boken *Undervisning i förskolan* samt Sofie Källhages bok *Uppdrag undervisning*. Pedagogerna kommer med dessa att få arbeta med reflektionsverktyg för att se på sig själv som pedagog och den miljö man erbjuder barnen.

Kvalitetsteamet går in och avlöser ett arbetslag fm samt ett annat em vilket möjliggör tid för gemensam reflektion och analys under veckorna XX samt XX.

Planering

Kvalitetsteamet arbetar 7:30-16. Varje arbetslag får en förmiddag eller eftermiddag att gemensamt arbeta utifrån ett sammansatt underlag utifrån Ann S Pihlgrens

Planering våren 2022 för Pite C rektorsområden

Att utveckla förskolans SKA-arbete med stöd av vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Syfte

Att skapa en likvärdig utbildning för alla barn.

Att stärka förskollärarens och arbetslagens kunskaper i kvalitetsarbetet genom en praktiktäna och kollegial utvecklingsprocess.

Nuläge

Vi har under höstterminen 2021 haft två kollegiala processer som löpt parallellt, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt med fokus på leken, samt det systematiska kvalitetsarbetet i målskrivningshantverket. Båda dessa processer stödjer varandra och tar sin bäring i att utveckla ett vetenskapligt förhållningssätt samt kompetenser som stödjer lärande och utveckling för att skapa en utbildning av hög kvalitet för barnen i förskolan.

Långsiktig processplan

- Steg 1: Kunskaper och färdigheter som en förskollärare kan förväntas leva upp till som en stödjande länk i styrkedjans kvalitetsarbete.
- Steg 2: Förmåga att skapa praktiktäna kunskaper genom insikter i arbetslagens kvalitetsarbete.
- Steg 3: Förmåga att analysera och förstå hur förskollärare kan stödja och främja arbetet med kvalitetsarbetet i arbetslag.

- Steg 4: Förmåga att använda litteratur och forskning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och som blir ett stöd till arbetslagen.

Förväntat läge

Med ökad medvetenhet om ”sig själv som redskap” och ökad kunskap om hur man kan skapa förutsättningar, förväntas pedagogerna kunna vidareutveckla den undervisning och utbildning som barnen deltar i vid Piteå Centralas förskolor. Processen handlar om hur vi tolkar och omsätter läroplansuppdraget och hur vi dockar an till de specifika barngrupper som varje arbetslag ansvarar för.

För att stärka förskollärare och arbetslaget i kvalitetsarbetet är det behövligt att stödja processen genom en praktisknära utveckling där verksamhetens frågor och dilemman är i fokus.

Långsiktiga mål

- Förskollärare och arbetslaget bedriver en utbildning och undervisning där varje barn ges en mångfald av möjligheter att delta och utveckla sin kommunikation och lek.
- Förskollärare och arbetslaget arbetar systematiskt utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt, med kvalitetsutveckling i sin utbildning och undervisning.

Kortsiktiga mål

- Förskollärare och arbetslaget är förtrogna med målskrivning i sitt SKA.
- Förskollärare och arbetslaget gör målanalyser och kopplar dessa till sin praktik samt anknyter till teorier.
- Pedagogerna följer systematiskt upp och analyserar sin undervisning i syfte att skapa förutsättningar för varje barns lärande och utveckling.

Måndag-torsdag.

Kvalitetsteamet arbetar 7:30-16

7:30-9:30, 10-12, 12:30-16

Vecka 6 t om 22

Detaljerad plan är ej färdigställd ännu

Litteratur vi planerar att bearbeta helt/delvis:

Ann S Pihlgren, *Undervisning i förskolan*

Margareta Öhman; *Värna barns lekstyrka*

Jan Håkansson; *Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem*

Sanne Björklund; *Uteverksamhetens möjligheter*

Dokumentation

Läslogg

Loggbok

Planering våren 2022 för Pitholms rektorsområden

Undervisningsstrategier i förskolan

Syfte

Att medvetandegöra strategier för undervisning så att den stimulerar och utmanar barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning.

Även hur förskollärare planerar, genomför och följer upp sin undervisning.

Nuläge

Alla förskollärare inom Pitholms förskole område har fortbildats vid två tillfällen av Susanne Westman i det undervisande ledarskapet.

Sedan 2018 har även området arbetat utifrån Läslyftet i Förskolan, läslyftet syftar till att ge förskollärare ytterligare kompetens gällande vetenskapligt väl underbyggda och effektiva metoder för språk-, läs- och skrivutveckling. Under resans gång har arbetet inkluderat all personal inom förskolan.

Två av områdets pedagoger går utbildningen *Praktiknära forskning och utveckling i skola och förskola* 7,5 hp vid LTU. De kommer bland annat att göra en studie om hur Läslyftet som fortbildning har utvecklat pedagogernas sätt att undervisa.

Fortsätta fördjupa och utveckla vårt systematiska kvalitetsarbete, därför har det skapats kvalitetsgrupp som sker i ett kollegialt lärande men vetenskaplig grund som utgångspunkt.

Förväntat läge

Mer planerad och medveten undervisning som följs upp systematiskt.

Mål

Att bedriva utbildning och undervisning på *vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet* innebär att verksamheten skall bygga på den forskning som görs om förskolan, men samtidigt även på den kunskap man får eller fått genom erfarenhet, olika antaganden eller slutsatser (Kroksmark, 2010).

Enligt Kroksmark (2012) har många verksamma pedagoger svårt att påvisa vilken vetenskaplig grund som deras verksamhet vilar på och står därför inför en ny utmaning i sin verksamhet.

- Lägga grunden för ett livslångt lärande. Hur, på vilket sätt och varför?

Undervisning

För att arbetslaget skall vara den kraftfulla resurs som uppdraget i förskolan kräver måste det finnas en tydlig arbetsfördelning. Förskollärarens ansvar, arbetslaget ska.

- Kollegiala lärande i syfte att som enligt Skolverket: Kollegialt lärande beskrivs idag som en nyckelfaktor för framgångsrik skolutveckling och det vetenskapliga stödet för effekterna framhålls som starkt.

En viktig ledningsuppgift för skolledare är att organisera verksamheten så att lärares kollegiala lärande stärks eller på andra sätt främjas. Man lär sig inte bara att förstå det egna arbetet på ett nytt sätt, utan även hur det gemensamma arbetet kan utformas.

Utgångspunkt

Litteratur Undervisningsstrategier i förskolan Anette Klang-Jensen Ann S Pihlgren

Referenslitteratur: Förskollärare-leda och ansvariga för förskolans

undervisning Veronica Nytomt samt

Rum för lärande Katinka Vikingsen

Tidsplan

Måndag-torsdag.

Kvalitetsteamet arbetar 7:30-16

7:30-12 och 12:30-16

Dokumentation

Alla deltagare för en enskild logg/ reflektionsbok med syfte att följa sin egen process/ progression.

Varje kollegialt lär tillfälle summeras i en sammanfattande reflektion i Teams och SKA.

Planering våren 2022 för Öjebyns rektorsområde

Kvalitetshöjande åtgärder

Syfte

Stärka arbetslagets kunskaper kring de undervisningsmiljöer vi idag erbjuder och fördjupa processerna kring den didaktiska frågan *Varför?*

Stärka förskollärarens profession i arbetslaget genom att leda dessa reflektioner kring målstyrda processer i SKA arbetet (Systematiska kvalitetsarbetet) med utgångspunkt i det pedagogiska förhållningssättet och samsynen kring undervisningsmiljöerna.

Nuläge;

Vi har under 2021 haft kollegiala processer som löpt parallellt, dels språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt med fokus undervisningsmiljöer och leken dels att stärka förskollärarens ledarskap i sin yrkesroll.

Dessa processer stödjer varandra och tar sin utgångspunkt i att se och reflektera över pedagogernas pedagogiska förhållningssätt och relationer. Ett vetenskapligt förhållningssätt ligger till grund för de processer som stödjer lärande och utveckling i syfte att skapa en utbildning som håller hög kvalitet för barnen i förskolan.

Långsiktiga mål

- Pedagogiska ställningstagande i alla arbetslag kring lärande undervisningsmiljöer.
- Arbetslaget under ledning av förskollärare bedriver en utbildning och undervisning där varje barn ges en mångfald av möjligheter att delta och utveckla sin kommunikation och lek.
- Arbetslaget arbetar systematiskt via sitt SKA arbete och utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt med kvalitetsutveckling i sin utbildning och undervisning.

Kortsiktiga mål

- Förskollärare är förtrodda med att leda kollegiala samtal och utvecklingsarbete i sitt arbetslag.
- Förskollärare och arbetslaget gör målanalyser och kopplar dessa till sin praktik samt anknyter till teorier.
- Pedagogerna följer systematiskt upp och analyserar sina undervisningsmiljöer i syfte att skapa förutsättningar för varje barns lärande och utveckling.

Tänkbar effekt

Kvalitén på den utbildning barnen erbjuds ska bli märkbart högre genom att pedagogerna fördjupar sig kring vilka undervisningsmiljöer man erbjuder samt syftet med dessa. Genom att analysera vart man befinner sig ska man hitta vägar till att förändra och utveckla sitt förhållningssätt och medvetenhet kring vilka förändringar man behöver göra för att optimera undervisningsmiljöerna på sin förskola. Utifrån detta kommer barnens möjlighet till utveckling och lärande att öka.

Genomförande/planering

Samtliga arbetslag ges möjligheten att under ledning av förskollärare i arbetslaget mötas i reflektion och målrelaterade diskussioner. Förskollärare leder reflektionen utifrån ett underlag som möjliggör och strukturerar dialogen. Underlaget tar sin början utifrån Ann S Pihlgrens forskning kring undervisningsmiljöer i boken *Undervisning i förskolan* samt Sofie Källhagers bok *Uppdrag undervisning*. Pedagogerna kommer med dessa att få arbeta med reflektionsverktyg för att se på sig själv som pedagog och den miljö man erbjuder barnen. Kvalitetsteamet går in och avlöser ett arbetslag fm samt ett annat em vilket möjliggör tid för gemensam reflektion och analys under veckorna XX samt XX.

Planering

Kvalitetsteamet arbetar 7:30-16. Varje arbetslag får en fm eller em att gemensamt arbeta utifrån ett sammansatt underlag utifrån Ann S Pihlgren och med det även reflektionsfrågor för diskussion. Arbetslagen ska dokumentera sina ställningstaganden för vidare processer under 2022.

INSATS 2-TVÅ KVALITETSPOOLARE I FÖRSKOLAN

Bibehålla personal	Ansöka om bidrag för att kunna bibehålla personal i kvalitetspoolen	Avsatta medel 1 135 702
	Av 14 personer i kvalitetspoolen ansöker vi om bidrag för två av dessa kvalitetspoolare	

INSATS 3-BIBEHÅLLA OCH UTÖKA ADMINISTARTÖRKOMPETENS

Bibehålla och utöka personal inom administration	Ansöka om bidrag för att bibehålla och utöka administratör	Avsatta medel
	För ett ge bästa förutsättningar för rektor att utöva sitt pedagogiska ledarskap är utgångspunkten att bibehålla och utöka administratörerna i förskolan. Det ger större möjlighet till en optimal organisation med ännu bättre stöd till rektor.	317 417

INSATS 4-KOMPETENSHÖJANDE ÅTGÄRD GENOM DIDAKTISK UTVECKLINGSDIALOG

Kompetenshöjande	Didaktisk utvecklingsdialog	Avsatta medel
	Skriva fall: 10 dagar x 4 förskollärare = 89 862 kr Reflektion fall: 2 dagar x 4 förskollärare = 17 972 kr	107 835

Vad är didaktisk utvecklingsdialog?

En metod för att utveckla undervisning, och kunskaper om undervisning, i dialog mellan undervisningspraktik och utbildningsvetenskaplig forskning

Ett sätt att synliggöra beprövad erfarenhet

Mötet mellan aktionsforskning och didaktik

Har utvecklats genom arbetet med två böcker i grundskolan och gymnasieskolan. Nu är det tänkt att förskolan även ska skriva en bok om didaktisk utvecklingsdialog i förskola. Piteå blir en av fyra kommuner som blir en del av skrivandet i boken.

Grundtankarna bakom didaktisk utvecklingsdialog

Dialog mellan konkret praktik och beprövad erfarenhet samt forskning

Dialogen börjar och slutar i praktiken (verksamheten)

Detta innebär att den person som delar sina erfarenheter från praktiken- läraren, förskolläraren, skolledaren har både första och sista ordet

Ny kunskap produceras genom dialogen

Arbetsgång

Utgångspunkten för dialogen är ett konkret fall eller dilemma som fallförfattaren (förskolläraren) identifierat i sin egen praktik

Fallet formuleras i skrift – en berättelse av hur dilemmat ser ut och hur hen har hanterat det.

Det skrivna fallet kommenteras – i skrift- av tre experter från olika områden: kollegor och forskare

En moderator (vanligen kapitelredaktör skriver en sammanfattning av dialogen så långt (fallet och de tre kommentarerna)

Fallförfattaren (förskolläraren) skriver en avslutande reflektion över vad som framkommit genom dialogen, och vilken relevans detta har för fortsatt undervisningspraktik.

INSATS 5-KOMMUNDOKTORAND I FÖRSKOLAN

Kompetenshöjande	Anställning av en kommundoktorand i förskolan under fyra års tid.	Avsatta medel
	Förskolans avdelning ska bekosta 90% för kostnaden av kommundoktoranden 10% budgeteras från centrala medel vid Utbildningsförvaltningen Umeå universitet ersätter kommundoktoranden med 50% av en heltid	175 536
	<p>Vad är en kommundoktorand?</p> <ul style="list-style-type: none"> -Genomför forskarutbildning, inom en institution vid universitetet -Anställningen hos huvudman/förskola -Huvudman/rektor har större inflytande i val av område för avhandlingsarbetet – länkas till förskolans behov av kunskap/pågående utvecklingssträvanden - Doktoranden är fri att forma sin studie inom angivet område - God inblick i såväl förskolans praktik som universitet och forskning 	<p>Upplägg för kommundoktorand för förskolan</p> <ul style="list-style-type: none"> -Studierna till doktorsnivå genomförs på 4 år eller 8 år - Exemplet 4 år innebär: – 80% studier – 20% tjänstgöring inom förskolan, ex som vetenskaplig/utvecklings stöd, handledning av aktionsforskningsprojekt eller annat som huvudman/rektor ser som viktigt

Sammanfattande kostnadskalkyl utifrån de insatser som ska bidra till kvalitetshöjande åtgärder

Åtgärder	Ekonomisk kalkyl
INSATS 1-KVALITETSHÖJNING I FÖRSKOLANS VERKSAMHET	3 254 084
INSATS 2-TVÅ KVALITETSPPOOLARE I FÖRSKOLAN	1 135 702
INSATS 3-BIBEHÅLLA OCH UTÖKA ADMINISTARTÖR KOMPETENS	317 417
INSATS 4-KOMPETENSHÖJANDE ÅTGÄRD GENOM DIDAKTISK UTVECKLINGSDIALOG	107 835
INSATS 5-KOMMUNDOKTORAND I FÖRSKOLAN	175 536
SAMMANLAGD BIDRAGSANSÖKAN	4 990 574

Piteå 21-12-30

Elisabeth Fjällström
Avdelningschef
Förskola

§10

Förvaltningschefer informerar

22BUN4